

A FELSŐBARANYAI REF. EGYHÁZMEGYE

HARKÁNYBAN,

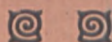
1915. ÉVI AUGUSZTUS, 31-ÉN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

ÉS

BIRÓSÁGI ÜLÉSÉNEK

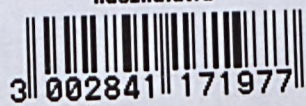
JEGYZŐKÖNYVE.



A FELSŐBARANYAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA.



Csak helyben
használatra



3 002841 171977

A FELSŐBARANYAI REF. EGYHÁZMEGYE

HARKÁNYBAN,

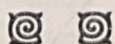
1915. ÉVI AUGUSZTUS 31-ÉN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

ÉS

BIRÓSÁGI ÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.



A FELSŐBARANYAI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA.



117197

SIKLÓS, 1915.
NYOMATOTT A SIKLÓS-DRÁVAVÖLGYI KÖNYVNYOMDÁBAN
(TULAJDONOS: CSERNI JÁNOS.)



I.

Községi jegyzőkönyv.

A felsőbaranyai ref. egyházmegye **Harkányban** 1915. évi augusztus 31-én rendes közgyűlést tartván, **Nagy Imre** esperes és **Benkő Gyula** gondnok elnöklete alatt jelen voltak:

A) Az egyházak képviselői:

	Lelkészek:	Világiak:
1. Adorjás:	Halász Imre	— —
2. Baranyahidvég:	Szücs László	— —
3. Beczeffa:	Munkácsy Lajos	— —
4. Belvárd:	Biró Mihály	— —
5. Bisse:	Kiss Mózes	Biró János
6. Bogdása:	Szivós Károly	— —
7. Botyka:	Simon Zsigmond	— —
8. Cún:	— —	— —
9. Csarnota:	Szigeti József	Kuruc Sándor
10. Dencsháza:	Kemencky Károly	— —
11. Diósviszló:	Soós István	— —
12. Drávacsehi:	Aracs Gyula	— —
13. Drávacsepely:	Szöllősy Antal	Tóth Ferenc
14. Drávafok:	— —	— —
15. Drávaiványi:	Kotzó János	— —
16. Dráwapalkonya:	Csánki János	— —
17. Drávaszabolcs:	— —	— —
18. Drávaszerdahely:	Borsos István	— —

19. Egyházasharaszti:	Horváth Antal	—	—
20. Garé:	Varga Sándor	—	—
21. Gordisa:	Bajó Károly	—	—
22. Gyűd:	Széles Sándor	—	—
23. Harkány:	Szücs Sándor	—	—
24. Hirics:	Barsi Miklós	—	—
25. Ipacsfa:	Tóth Kálmán	—	—
26. Katádfa:	Józan Sándor	—	—
27. Kákics:	—	—	—
28. Kémes:	Konc Antal	Molnár Dávid	—
29. Kiscsány—Oszró	Bús József	—	—
30. Kisharsány:	Szabó Károly	—	—
31. Kistótfalu:	Kozma József	—	—
32. Kovácshida:	Borsos István	Sárkány Lajos	—
33. Kórós:	Nagy Imre	—	—
34. Lúzsok:	—	—	—
35. Magyarmecske:	Sipos Lajos	—	—
36. Matty:	—	Simon Timus	—
37. Márfa:	—	—	—
38. Nagyarsány:	Szabó Károly	Csiszár János	—
39. Nagypeterd:	Farkas Emil	—	—
40. Nagytótfalu:	Máthé Ákos	Salgó Sándor	—
41. Nagyváty:	Morvay Ferenc	—	—
42. Nyugotszenterzsébet	—	—	—
43. Okorág:	Fejér Ambrus	—	—
44. Old:	K. Nagy József	—	—
45. Peterd:	Kovács Ferenc	Pap József	—
46. Pécs:	Nyáry Pál	—	—
47. Piskó:	Szabó József	—	—
48. Rádfalva:	Soós István	Kamu József	—
49. Rónádfa:	Bocsor Béla	Warga József	—
50. Rózsafa:	Csúthy László	—	—
51. Sámód:	Sógor Endre	Nagy József	—
52. Sellye:	Bús József	—	—

53. Siklós:	—	—	Tormássy Sándor
54. Siklósnagyfalu:	Domby Vince	—	—
55. Sósvertike:	Barthalos Ödön	—	—
56. Szaporca:	Szalay Ferenc	Végi József	
57. Szava:	—	—	—
58. Terehegy:	Bocsor László	Asztalos Gábor	
59. Tésenfa:	Kulifay Elek	Babos János	
60. Túrony:	Lutár Sándor	—	—
61. Ujmindszent:	Szabó Gyula	—	—
62. Vajszló:	Poór Mihály	—	—
63. Zaláta:	—	—	—

B) A tanítóegyesület képviselői:

Csikesz Sándor	Lukács Ferenc
Losonczy Ferenc	Sütő Pál

C) Egyházmegyei tanácsbírák:

Lelkészek:

Barsi Miklós
 Morvay Ferenc
 Sógor Endre
 Szabó Károly
 Szalay Ferenc
 Szöllősy Antal

Világiak:

Dr. Fejes János
 Horváth István
 ifj. Morvay Ferenc
 Pakuszi Gyula
 Varga Nagy István

D) Egyházmegyei tisztviselők:

Szabó Károly lelkészi főjegyző, Varga Nagy István világi főjegyző,
 Nyáry Pál lelkészi aljegyző, ifj. Morvay Ferenc világi aljegyző,
 Bocsor László lelkészi aljegyző, Dr. Fejes János világi aljegyző,
 Szalay Ferenc közpénztárnok,
 Józan Sándor nyugdíjintézeti pénzkezelő,
 Pakuszi Gyula ügyész.

1. Az éesperesnek Isten kegyelmét és segedelmét kérő imája után, melynek íhletése a lelkeket szinte fölszabadítja a mai súlyos viszonyok nyomása alól s megerősíti a szívek reménységét egy szebb és boldogabb jövő iránt, gondnok áttekintő pillantást vet az elmúlt évnék egyházmegyénket közelebből érintő eseményeire s ezek közül kiemelve a boldogult püspökünk nagy veszteséget jelentő elhunytát, fölhatalmazást kér arra, hogy a kiváló egyházi vezérferfiu emlékének megőrkítése céljából kezdeményezett akciót egyházmegyénk részéről ennek elnöksége erkölcsi és anyagi támogatásban részesíthesse. Végül szívélyesen üdvözölve a megjelenteket,

az elnökség nevében megnyitja a közgyűlést, mely a kért fölhatalmazást készséggel megadja.

2. A kebelbeli egyházközségek névsorának felolvasása közben

a lelkészek nevük bemondásával, a világi képviselők megbízó leveleik bemutatásával a fenti sorrendben igazoltatván, a közgyűlés határozatképessége megállapított.

3. A közgyűlés jegyzőkönyvének vezetésével

Szabó Károly lelkészi főjegyző, a szólni kívánók neveinek följegyzésével Bocsor László lelkészi aljegyző bízott meg.

4. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére az elnökség és jegyzői kar mellé

Józan Sándor és Horváth István közgyűlési tagok kéretnek föl.

5. Előterjesztetett az 1914. évi e. m. közgyűlés 6. sz. határozatával kiküldött szavazatbontó bizottság 3 rendbeli jegyzőkönyve, amelyek szerint az első ízben beérkezett 56 érvényes szavazatból az e. m. *lelkészi főjegyzői állásra* Szabó Károly nagyharsányi lelkész 17, Nyáry Pál pécsi lelkész 16, Bocsor László terehegyi lelkész 15, 5 egyén 1—3 szavazatot, — a *világi főjegyzőségre* Varga Nagy István pécsi kir. táblai tanácselnök 20, Morvay Ferenc vajszlói körjegyző 20, Dr. Fejes János siklósi ügyvéd 6, Dr. Szücs Ernő szentlőrinci ügyvéd 6, ezenkívül még 3 egyén 1—1 szavazatot, — a *lelkészi tanácsbiróságra* Szabó Károly nagyharsányi

lelkész 24, Kozma József kistótfalui lelkész 6, Koncz Antal kémesi lelkész 4, Bús József sellyei lelkész 4, Nyáry Pál pécsi lelkész 4, 7 egyén 1—3 szavazatot kapott.

A másodizben beadott 58 érvényes szavazatból a *lelkészi főjegyzőségre* Nyáry Pál 30, Szabó Károly 28, — az e. m. *világi főjegyzőségre* Varga Nagy István 29, Morvay Ferenc 29, — az e. m. *lelkészi tanácsbírószágra* Szabó Károly 46, Kozma József 12 szavazatot nyert.

A harmadizben beadott 62 érvényes szavazatból a *lelkészi főjegyzőségre* Szabó Károly 37, Nyáry Pál 25, — a *világi főjegyzőségre* Varga Nagy István 34, Morvay Ferenc 28 szavazatot kapott.

Nem szavazott elsőizben: Csarnota, Dencsháza, Drávaiványi, Nagyváty, Nyugotszenterzsébet, Old, Siklós; másodizben: Kákics, Sósvertike.

A szavazás eredménye alapján Szabó Károly megválasztott lelkészi főjegyzőnek és tanácsbírónak, Varga Nagy István megválasztott világi főjegyzőnek véleményeztetnek.

Az e. m. közgyűlés az előterjesztés alapján Szabó Károlyt megválasztott lelkészi főjegyzőnek és tanácsbírónak, Varga Nagy Istvánt megválasztott világi főjegyzőnek jelenti ki s őket e tisztségekben szívélyesen üdvözl.

A nem szavazó: Csarnota, Dencsháza, Drávaiványi, Nagyváty, Nyugotszenterzsébet, Old, Siklós, Kákics, Sósvertike egyházakkal szemben esperes a szabályszerű eljárásra felhivatik.

A szavazatok megsemmisítésével a jegyzői kar megbizatik.

6. Szabó Károly ujonnan választott lelkészi főjegyző és tanácsbíró, valamint Varga Nagy István világi főjegyző

hivatalos esküjüket letévén, a közgyűlés nevében Benkő Gyula vil. elnök a közgyűlés tagjainak szívből jövő öröm- és tetszés-nyilvánítása között meleg szavakkal üdvözl. őket új tisztségeikben és tapasztalt buzgó és eredményes munkálkodásukra Istennek gazdag áldását kéri és örömmel veszi a megválasztottak szíves ígéretét, mellyel — a bizalmat megköszönvén, — tetterejüket és buzgóságukat az egyházmegye javának munkálására felajánlják.

7. A gyűlés folyamán esetleg elrendelendő szavazásoknál szavazatszedő bizottsági elnökül:

Sógor Endre sámodi lelkész, tagjaiul: Szöllősy Antal dráva-csepelyi lelkész és Dr. Fejes János egyh. m. vil. tanácsbíró választottak meg.

8. A múlt évi e. m. közgyűlésről való elmaradásukat Kiss Zoltán kákicsi, Farkas Emil nagypeterdi lelkész betegségükkel, Fejér Ambrus okorágmonosokori, Szabó József piskói, Mády István zaláti lelkészek kocsihiánnyal igazolják. Szakács Lajos mattyi lelkész elnökségi felhívás ellenére az igazolást elmulasztotta.

A közgyűlés az előbb nevezett lelkészek igazolását elfogadja. Szakács Lajos mattyi lelkészt pedig, mivel az igazolást elmulasztotta, az 1910. évi 90. sz. szabályzat értelmében 4 K. rendbírág megfizetésére kötelezi.

9. A jelen gyűlésről való elmaradásukat Mándy Samu tanácsbíró hivatalos elfoglaltságával, Dr. Szűcs Ernő tényleges katonai szolgálataival, Vitányi Bertalan cúni, Bóna Sándor márfai, Kovács Sámuel nyugotszenterzsébeti lelkész halaszthatatlan családi ügyeikkel, Fejes Sándor lúzsoki, Toronyai József drávafoki, Gilicze Antal siklósi lelkészek betegségükkel igazolták.

Az igazolás elfogadtatik.

10. Beterjesztetett az alább olvasható esperesi jelentés:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Szomorú kötelességteljesítéssel kell kezdenem jelentésemet. *Dr. Baksay Sándor* egyházkerületünknek szeretetünk, ragaszkodásunk, mély tiszteletünk által övezett püspöke, konventünk lelkészi elnöke, a kunszentmiklósi gyülekezet lekipásztora, a Magyar Tudományos Akadémia és a Kisfaludy Társaság tagja életének 83. évében folyó évi június hó 18-án meghalt.

Nem jött váratlanul a leverő hír, hiszen májusi kerületi közgyűlésünkön betegsége miatt már nem láthattuk az elnöki székben az ő tiszteletet gerjesztő ősz alakját, nem tekintettek ránk az ő jószágot, szeretetet sugárzó szemei: mégis megdöbbenett, megrázott,

őszinte, mély fájdalmat keltett annak valóra válása, hogy örökre elnémult az az ajak, melynek hangja úgy be tudott hatni „a szívek mélyéig s mint az égi harmat termékenyíteni;“ letette végleg azt a kormányzói, főpásztori botot, a mely alatt a szeretet és a béke-ség egymást csókolgatták, a mely alatt minden éledt, virult és tenyészett; kihullott kezéből végleg az a toll, mely magyar nemzeti irodalmunkat oly kiváló értékű, soha el nem évülő kincsekkel gazdagította; megszűnt dobogni az a szív, melynek szeretetét, áldását annyian, egyesek, testületek és intézmények élvezték!

Túl haladná ez esperesi jelentés kereteit, ha Baksay Sándor áldásos életének, munkálkodásának részletes ismertetésébe fognék. Ez a feladat az ő életéhez, munkálkodásához méltó életrajzíróra várakozik. Elég rámutatnom, hogy a közéletnek mindazon térein, melyeken munkálkodott, az Ur kegyelmével gazdag lelke napként világolt „maradandó bizonyágjeleket és elévülhetetlen becsű kincseket hagyva maga után örökségül.“

Mi felsőbaranyaiak különösebben közel állotunk nagy szívéhez. Hiszen a felsőbaranyai egyházmegye kötelékébe tartozó Nagypeterden látta meg először a napvilágot 1832 július 28-án. A nagypeterdi, monosokori, oldi egyszerű tanítói lakások udvarán játszotta gyermekjátékait; a szerény tanítói hajlékokban nyerte szent örökségül az egyszerűség, a soha meg nem lankadó munkaszeretetet, a mélységes, meg nem tántorodó hit drága kincseit. Mint 18 éves ifju Nagytótfaluban tanító-káplánkodva, az ige áldásait hirdeti a kisharsányiaknak is, kiségitve annak elaggott lelkipásztorát. Midőn Nagytótfaluból Kisharsányba „sétál s medítál“, feltárul előtte az a gyönyörű róna, melyet északról a Tenkes hegy és a nagyharsányi kup, délről a méltóságosan hömpölygő Dráva övez, a mely rónából ki-kivillannak a sűrűn egymás közelében fekvő ormánsági kicsiny falvak bádog fedelű tornyai. Ez megkapja lelkét s végig prédikálja az egész Ormánságot. Megtelik lelke a Sztáray utódjainak zengő zsoltáros énekével, zamatos nyelvével, hithűségével, egyházas érzelmével.

És ezek az érzelmek, ezek a benyomások nem halványulnak el lelkében soha — egészen koporsója bezártáig. E benyomások

hatása alatt írja meg magyar elbeszélő irodalmunk egyik legszebb gyöngyét a „Patak banyát“, örök emléket állítva az Ormányság tipikus magyar kálvinista alakjainak, azok hithűségének, egyházukért való küzdelmeiknek, szenvedéseiknek. E benyomások emléke csillog fel mindannyiszor, valahányszor püspöki jelentésében Felsőbaranya adakozásáról referál: „ne feledkezzünk meg azokról a koronákról, melyeket Bölcs Salamon hangyái gyűjtöttek és szoktak gyűjteni talán századok óta, Felsőbaranya kisdud gyülekezetei, erőtlen nép . . . de van abban valami, hogy Bölcs Salamon oda küld bennünket tanulni.“ Ez el nem tűnő emlékek hatása alatt kérde tőlem, valahányszor találkozunk: „énekel-e még oly buzgón az én népem ott az „Izra“ és a „Tenkes“ közelében?“ Ez emlékek hatása látszik végrendeletében is megnyilvánulni, midőn Nagypeterdnek s Oldnak 4—4 ezer koronát hagyományoz.

Temetésén, esperesi egyházlátogatási körutamat megszakítva, megjelentem képviselve egyházmegyénket a szintén megjelent zalátai lelkésztársammal, Mády Istvánnal együtt. Az idő rövidsége s a közlekedési akadályok miatt nem vihettem magammal, mint szerettem volna, egy marokcsa földet szülőfalujából s egy galyat arról a nagypeterdi fáról, melynek árnyéka alatt játszadozott. Nem szórhattam, nem tehettem nyugvó porait fedő koporsójára, csak halk fohászom szállt fel az ég urához: Legyen csendes pihenése, emléke áldott s sziveinkben megőrzött!!

Szívünknek minden érzelmét, lelkünknek minden gondolatát, testünknek minden idegszálát elfoglalja s feszülve tartja az az immáron egy év óta dúló világháború, melynek mi is erősen igénybe vett részesei vagyunk; melybe déli szomszédunk orgyilkosságtól is vissza nem riadó akna munkája, északi szomszédunknak az összes szlávságot egy jogar alá gyűjteni akaró vágya, a magát legkultiváltabbnak tartó nép „revanche“-törekvése, a legparlamentálisabbnak nevezett nép kapzsisága, uralmi féltékenysége belekényszerített. Ezen ellenségekhez szegődött ujabbban a szövetségi szerződést galá-

dul megszegő, a hűséget lábbal tipró, az annyi oldalról megtámadott barát lekötött erőit undokul számításba vevő Olaszország is.

Nemzeti létünkért, önállóságunkért, az igazság diadaláért folyik ez a világrengető harc, a mely csatasorba állítá hazánknak nemcsak ifjúságát, virágát, hanem társadalmunk minden rétegében, osztályában a kulturáért, a gazdasági előhaladásért munkálkodóknak százezreit. Kiszakítva a munkakörből, a meleg családi fészekből, odaállíttatnak a vérmezőre; a nemzeti haladás békés munkásainak kezébe adva az öldöklő fegyvert, hogy vért ontson, vagy vérét ontsa, életét áldozza!

E rettentő küzdelemben, mely annyinak drága életét, annyi nemes munkának felértékelhetetlen gyümölcsét tiporja el, mi itthon maradottak szívszorongva lessük a háboru változó esélyeit. A lövészárók minden szenvedéseit, a gránátok és srappellek minden rettentéseit, a szuronyrohamok életoltó borzalmait rettenhetlenül tűrő véreink hősiessége fel-feldobogtatja szívünket. Ujjong szívünk dicső szövetséges-társunk s monarchiánk vállvetve küzdő seregeinek az orosz kolosszuson aratott fényes győzelmei s az oly kérekedőleg hirdetett lehangoló sereg már-már katasztrófális összeroppanása felett. Az emberiség sok ezredéves történetének tanúsága, szent könyvünk kijelentése egyaránt bizonyítják, hogy az igazság előbb-utóbb győzelemre jut, az Isten győzelemre segíti. Erős a reményünk, törhetetlen a hitünk, hogy összes ellenségeinkkel, a pokol minden ördögeivel szemben is győzedelmeskedni fogunk, mert részünkön az igazság s így velünk a megtartó Isten!

Mint minden intézmény, úgy egyházunk is megérzi a felettébb súlyos viszonyoknak hatását. Egyházi és belhivatalnoki földjeink rendszeres megmunkálása több helyt nem sikerült s félő, hogy a háboru tovább huzódása esetén ezután még kevésbé sikerül, hiszen az eke szarva már az elaggottak, a gyöngé nők és gyermekek kezére szorult, vagy az ígás jószág hijján azokéba sem.

Az egyházak gondozása terén egyházmegyénkben nagyobb akadály, zavar nem fordult elő. Állami törvényünk a fegyveres szolgálat alól mentesíti a lelkészeket. A harctéren küzdő vagy kór-

házakban sebesülten szenvedő katona-hitsorsosaink lelki gondozása végett azonban behívtak a következő lelkészek: Ipacsfáról Tóth Kálmán mindjárt a háboru kitörésekor Galiciába rendeltetett tábori lelkészül; több hónapi fáradságos és vészteljes munkálkodása közben súlyos betegségbe esett és most ideiglenesen szabadságolva van; Csikesz Sándor kiscsány—oszrói lelkész Bécsbe, Takács József kovácshidai lelkész Budapestre neveztettek ki tábori lelkészül a kórházi ápoltak lelki gondozása végett; Kulifay Elek tésenfai lelkész betegkísérő osztaghoz helyeztetett, de júniusban haza bocsájtattott. Az így pásztor nélkül maradt gyülekezetek lelki gondozásával, adminisztrálásával, miután a káplánszűke nagy s theologus ifjak sem igen kaphatók, a szomszédos egyházak lelkészeit bíztam meg és kértem fel. Így Ipacsfa gondozásával Takács József kovácshidai lelkészt s mikor neki is be kellett vonulnia Bocsor László terehegyi lelkészt, Kiscsány—Oszróban Bús József sellyei lelkészt, a kiscsányi egyházhoz kapcsolt Besence filiális gondozásával Sipos Lajos magyarmecskai lelkészt, Kovácshidán Borsos István dravaszerdahelyi lelkészt, Tésenfán Koncz Antal kémesi lelkészt. Mindnyájan készséggel fogadták és hűséggel végezték, részben végzik még ma is a lelkipásztori teendőket, az illető egyházaknak tanítójával, bár némely helyen azok is katonáknak hívtak be. Az egyházat gondozó lelkészeknek s istenitiszteletet végző tanítóknak díjazását a behívott lelkészek javadalmának terhére állapítottam meg, miután ők a katonai kincstár részéről is nyertek tisztességes díjazást. Óhaj-tandó volna, ha akár az egyházmegye, még inkább a terület egy-ségesen intézkednék e fontos ügyben való eljárást illetőleg.

Többet szenvedett a háborus viszonyok miatt tanügyünk. Nagyszámu tanítónk hivatott hadba és teljesít hadi szolgálatot. Helyettesítésük az alkalmas tanerők hiánya és az egyházak anyagi erőtlensége miatt nem történhetett úgy, amint azt e fontos kulturügy megkívánná.

Egy pár helyen nyugalmazott tanító és tanítójelölt volt a helyettesítő, a legtöbb helyen a helybeli lelkész. Két helyen azonban részint, mert helyben nincs lelkész, részint a lelkész másnemű

elfoglaltsága s a szülőknek attól való vonakodása miatt, hogy a szomszéd, közelfekvő gyülekezet iskolájába járjanak át a gyermekek, szünetelt a tanítás. De hátrányosan befolyásolta a tanítás rendes menetét és sikerét a V. K. M. rendelkezése, mely az iskolába járás kötelezettsége alól mentesíti a felsőbb osztályu gyermekeket. Fel is használták ezt a mentességet a legtöbb gyülekezetben, még pedig túlhajtott módon. Természetes, hogy ennek folytán a tanítás eredményét rendes mértékkel mérni az iskolai év végén nem lehetett s hátrányát sokáig érezni fogjuk. Nem hallgathatom el azonban, hogy legtöbb lelkészünk átérezve a rendkívüli helyzet súlyos voltát, a tanügy fontosságát, megértve egyházmegyénk múlt évi 35. sz. határozatát, készséggel, hűséggel és odaadással munkálkodott az iskolában, itt-ott csekély, de a legtöbb helyen minden díjazás nélkül. Köszönet és elismerés azoknak a lelkésztársainknak, kik hivek voltak eme nemes munkálkodásban is!!

Hadba hívott és távozott tanítóink a következők:

- | | |
|---|----------------------------------|
| 1. Besencéből Finta Zoltán | 12. Magyarmecskéről Tóth Antal |
| 2. Bisséből Makay Márton | 13. Nagypeterdről Denke Antal |
| 3. Cúnból Csikesz Ferenc | 14. N.-vátýról György Domokos |
| 4. Drávacsehiből Török Lajos | 15. Ny.-szerzsebetről Molter Fr. |
| 5. Dr.-csepelyből Kecskeméthy J. | 16. Okorágról Aracs János |
| 6. Dr.-szabolcsról Várady Gyula | 17. Oldról Lackovics Miklós |
| 7. Gyűdről Bálint Géza | 18. Piskórol Paál Zoltán |
| 8. Ipacsfárol Kovács Imre | 19. Rózsafárol Soós Andor |
| 9. Kiscsányból Marton József | 20. Sámodról Páhán István |
| 10. Kisszentmártonból Filep D. | 21. Siklósról Toók Gyula |
| 11. Kistótfaluból Biró Mihály | 22. Siklósról Jeges Károly |
| 23. Ujmindszent-Bogádról Fekete Sándor. | |

Vallástanítók és énekvezérek:

- | | |
|--------------------------------|-------------------------------|
| 1. Gordisa: Ujvári Cseh József | 3. Nagyharsány: Tokaji József |
| 2. Kisharsány: Bontovich Árpád | 4. Vajszló: Herpai Imre. |

Népfölkelői szemlén alkalmasnak találtattak, de egyházhatósági uton felmentésüket kieszközölni sikerült:

1. Kemsén Szentpétery P. elők. t. 3. E.-harasztin Kökössi Sándor
2. Páprádon Losonczy F. elők. t. 4. Rádfalván Kamu József
5. Baranyahidvégen Thomayer Géza.

Hadba vonult tanítóink közül Várady Gyula és György Domokos orosz fogságba kerültek s most mindketten Szibériában vannak mint hadifoglyok.

Soós Andor hazájáért küzdve hősi halált halt s bajtársai által Szurcsinban eltemettetett. Soós Andor az ifjabb tanítói gárda egyik legtehetségesebb, legbuzgóbb és törekvőbb tagja volt. Szelid modora, kötelességtudása, buzgósága, egyházas érzülete közszeretettel biztosított neki gyülekezetében és kartársai között, elismerést egyházi felsőbbsege előtt. Áldásunk lebegjen idegenben nyugvó halmvai fölött, emlékét pedig az ifju hősnek szeretettel őrizzük meg szívéinkben!

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés! Küszöbön az újabb iskolai év. A háboru rettenetességeivel még folyik s a mint a jelekből itélni lehet, egyhamar aligha ér véget. Hadba vonult tanítóink nagy száma, amely még emelkedhetik, kötelességünké teszi, hogy tanköteles gyermekeink tanításának biztosítása szempontjából keressük és találjuk meg az eszközöket, a kisegítő módozatokat. Érezni kell mindnyájunknak, át kell hatva lenni mindenkinek, vezetőknek, gyülekezetnek, egyháztagoknak, attól az érzéstől, attól a tudattól, hogy a gyermekeknek, a jövő virágainak tanítása biztosításáról feltétlenül gondoskodnunk kell, ha szolgálattal, ha újabb teherrel, ha áldozattal is. Kérem e tekintetben a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés bölcs intézkedését.

A háborunak hiveink valláserkölcsei életére való hatását illetőleg esperesi egyházlátogatásom folyamán nyert értesülésekből és közvetlen tapasztalatomból megállapíthatom, hogy néhány hónapig templomaink a szokottnál jóval népesebbek voltak, az urvacsorázók száma is emelkedett.

A fenyegető veszély érzete hozta hiveinket a minden vigasztalás és erő forrásához. A mint azonban folytak a hetek, hónapok s a győzelemért és a békéért való könyörgés annyira óhajtott si-

kere még sem következett be: gyérült a templomozók, urvacsorázók száma, nem ösztökélte immáron a „hegyes szög.” Hozzá járult azonban e tünethez az is, hogy a 19—40 éves férfiak hadba vagy hadi munkára hivatnak el. Jellemző tünetként nem hallgathatom el azt sem, hogy voltak olyan eladdig az Isten házáat buzgón látogató, zsoltárokat buzgón éneklő apák és anyák, kik mikor megbizonyosodtak gyermeküknek a harctéren való elestéről, vagy reá borultak az elesett hős fiunak haza szállított koporsójára: azután már nem voltak láthatók az Úr hajlékában, nem nyílt fel ajkuk a zsoltáreneklésre, de még az imádkozásra sem. Kérdeztetvén e megdöbbenő változás oka felől, a felelet még megdöbbenőbb volt: „Mihaszna voltam kegyes, mihaszna imádkoztam, az Isten nem hallgatott meg, el hagyta esni drága gyermekemet, most már nem megyek templomba, nem imádkozom.”

S az elkeseredet sziv nem nyílt meg a lelkipásztor vigasztaló s a szenvedésben is a szerető mennyei Atyához hívó szavára! Ime az Istennel szemben is a „do ut des” álláspontjára való helyezkedés! Szomorú és jellegzetes tünet és nem egyedül álló.

Felemelőnek és a jövőre nézve biztatónak látom azon jelenséget, hogy a harctéren küzdő, a lövészárkok nyomorát szenvedő katonáink megemlékeznek egyházukról s megtakarított zsoldjukból, sokszor igen szép s valódi vallásos érzésről, Isten akaratán való megnyugvásról tanuskodó levél kíséretében, Isten dicsőségére adományt küldenek. Az Úr igéje utáni szomjazás és éhség tör fel a legtöbbnek levelében. Ez mutatja mennyire szükséges vallásos, imafüzetekkel, bibliai részekkel minél bővebben ellátni ott a távolban epedő lelkeket. A missziói segély rendelkezésemre álló összegéből 160 koronát utaltam ki missziói bizottságunk buzgó elnökének, hogy ez összesen szerezzen be küzdő fiaink lelki szomjának enyhítésére szolgáló imafüzeteket, vallásos iratokat, bibliai részeket. Ezeket az egyes gyülekezetekbe a lélekszám arányához képest szétküldöttem, a harctéren küzdő, vagy a kórházakban szenvedő katonáink kezéhez való juttatás végett. Mint tudomást szereztem, a köszönő levelek egész halmaza érkezett katonáinktól lelkészár-

saimhoz, köszönve a rájuk való gondolást, az annyira epedett lelki táplálékot. Mily kicsiny volt az összeg és még is hány lelket vigasztalt, bátorított, erősített s fakasztott a szemekből hálakönyvet! Katonáinknak vallásos iratokkal való ellátását folytatnunk kell. Többet, minél többet nekik.

A nagy megpróbáltatás, vérző véreinek, szenvedéseinek tudata, az itthon gyámol nélkül maradottak látása megnyitotta a sziveket az adakozásra, a szenvedőkön való segítésre. Valóban felemelő az az áldozatkészség, mely hiveinkben megnyilvánult. A hátrább közlendő kimutatás szerint a „Vörös-kereszt“ javára, a hadba vonult hátramaradottjainak segélyezésére, beteg, vak katonák részére, Vörösfélhold javára s más könyörületességi mozgalom céljaira egyházi gyűjtésünk eredménye 40,000 korona. Ámde ez összeg nem fejezi ki, csak alig-alig megközelítőleg az adományok nagyságát, mivel az adományok egy részét képező ruhaneműek, kézimunkák értékét megközelítőleg is alig lehetett felbecsülni. Az a sok párna, vánkos ugyancsak megtöltve tollal, huzat, lepedő, törülköző, zsebkendő, ing, lábravaló, has- és érmelegítő, hósapka! Mindezekből némely gyülekezetben nem láda, hanem kocsiszám szerint, nagyon, de nagyon tetemes összeget képviselnek. Oh ha a most megnyílt könyörületesség, adakozási készség forrását nyitva tarthatnók a háboru után is és pedig egyházi célokra, mennyi hiányt tüntethetnénk el, mennyi szükségletet fedezhetnénk, mennyi szeretet munkát hajthatnánk végre! Véleményem szerint erre kell iparkodnunk teljes erőnkkel s meglátjuk felmérhetlen áldásait.

Felhívásunknak, buzdításunknak a hadikölcsön-jegyzés terén is meglepő szép eredménye lett. Az I. hadikölcsönre jegyeztetett hiveink részéről 435,500 K, a II. hadikölcsönre 996,600 K, összesen 1.430,100 K. Ez összeg nem fedi teljesen a hiveink által jegyzett kölcsön nagyságát, mert voltak gyülekezetek, hol, bár jegyeztetett kölcsön, az adatokat beszerezni nem lehetett s voltak sok helyen olyanok, kik távol levő pénzügyintézeteknél jegyeztek s ezeknek mennyiségét kideríteni s így feljegyezni sem lehetett. Kettőt kell még nyomatékosan hangsúlyoznom e hadikölcsön jegyzések-

nél. Az első az, hogy Felsőbaranyában egyetlenegy református nagybirtokos, bankár, nagytőkés, gyáros, nagy üzletember sincs. A jegyzések az $\frac{1}{4}$, $\frac{2}{4}$, legfőljebb egésztelkes kis gazdák, kis iparosok és honorátorok részéről történtek. A másik az, hogy a II. hadikölcsönjegyzéskor nemhogy csökkent volna a jegyzések összege, sőt kétszeresénél is magasabbra emelkedett. Megnyitlak földmives hiveinknek oly féltékenyen lezárt ládái is, előkerültek a gondosan őrzött, kuporgatott koronák is. Egyházmegyénk különböző pénztárainak kezelőit utasítottam, hogy a kezelések alatt levő pénztárnak mobilizálható tőkéit helyezték a hadikölcsönbe, ez állami járadékba. Így jegyeztetett azután a közpénztár részéről 14,000 K, a lelkészi özvegy-árva gyámpénztár részéről 7,000 K, a tanítói gyámpénztár részéről 3,600 K. Ezen intézkedésemhez kérem a Nagyt. Egyh.-megyei Közgyűlés utólagos jóváhagyását.

E minden erőnket igénybe vevő háborus állapottal egybefüggőleg felmerült különösen a múlt év végén az, az egyházi vezetők-től is táplált aggodalom, hogy az állampénztár, mely a háboru folytán oly nagy mértékben igénybe van véve, az állami fizetésekiegészítéshez, korpótlékhoz és adócsökkentési segélyhez szükséges összegeket nem utalja ki. Mi lett volna egyházainkkal, különösen lelkészeinkkel a háboru folytán különben is előállott rettenetes drágaság mellett, ha a segélyek elmaradnak? Ezt csak elképzelni is kétségbeejtő. Az aggodalmak azonban nem váltak valóra, minden segély rendes időben kiutaltatott s kézhez vétetett. Egyelőre ez az aggodalom nem szorongatja szívünket.

Örömmel kell jelentenem, hogy egyházmegyénk hosszú idő óta érdemekben gazdag, buzgósággal munkálkodó tanácsbíróját, most választott főjegyzőjét, Méltóságos Varga Nagy István urat Őfelsége Apostoli királyunk kir. Táblai Tanácselnökké nevezte ki. Ez előléptetéséhez, mely egy munkában gazdag, tehetségben kiváló. buzgóságban lankadatlan, közszeretben és becsülésben álló fér, fiut ért, az egyházmegye nevében is gratuláltam, kívánva Istentől, hogy magas állásában még sokáig működhessek testi és lelki erőben az igazságszolgáltatás és egyházunk javára, kedves családja boldogítására.

Az öröm mellett a fájdalomról is emlékezni kell.

Fájdalommal jelentem, hogy a halál kiszólitotta körünkből Füstös János botykai lelkészt. 67 éves korában tért örök pihenőre. A sok csapás, veszteség és fájdalom ellenére, melyek őt élete folyamán érték, jókedélyét, munkakedvét mindvégig megőrizte. Legyen csendes pihenése és emléke áldott közöttünk.

Alig néhány napja július 25-én a rádfalvai gyülekezetnek buzgó lelkipásztorát Kurucz Sándort élete delén, 52 éves korában szólitotta magához az Úr. Örömmel pihent szemünk a daliás termetű Kurucz Sándoron, a férfias erő e megtestesült típusán. És imé egy lappangva jött betegség szíven támadta meg az erőset... sorvadtt, míg végre a halál karjába dőlt, mérhetetlen fájdalmat hagyva özvegyének, 5, ezek közül 4 kiskoru, támaszra és neveltetésre szoruló gyermekének örökségül. A sokat szenvedett lelkésztársunk pihenése legyen csendes, emléke megőrzött közöttünk, özvegyét s árva gyermekeit vegye oltalmazó kegyelmébe az özvegyek és árvák atyja, jó Istenünk!

* * *

Az esperesi egyházlátogatást Belvárd, Nagytótfalu, Kistótfalu, Peterd és Siklós kivételével személyesen végeztem, 72 anya és leány egyházban Nyáry Pál, Bocsor László aljegyző urak és Sógor Endre, Halász Imre urak szíves közreműködésével. Az előbb említett 5 egyház látogatásával Szabó Károly főjegyző urat bízam meg.

Nagyságos gondnok ur ez évben csak Nyugotszenterzsébet és Nagyváty vizsgálatában vett részt, több, előre bejelentett egyházban egyéb elfoglaltsága miatt sajnos nem jelenhetett meg. Adja Isten, hogy azok a körülmények, amelyek most gátolták, jövőre szűnjenek meg, hogy így feltett célját: minden egyház meglátogatását végrehajthassa.

Részletes jelentésem az esperesi kérdő pontok sorrendje szerint a következő:

1. A hétköznapi reggeli könyörgések minden egyházban megtartatnak; vasárnap délelőtt egyházi beszéd, d. u. pedig káté- vagy biblia-magyarázat tartatik.
2. Vallásos összejövétel, gyermekistenitisztelet 20 helyen tartatott. Szaporodás 3.
3. A konfirmándusokat mindenütt a lelkészek készítik elő s konfirmációkor bibliával vagy emléklappal, sőt néhol mindkettővel elláttatnak.
4. Az istenitiszteletben a hivek vasárnap d. e. szép számmal, vasárnap d. u. azonban sok gyülekezetben kevesen vesznek részt; hétköznapiokon az

előző évekhez képest az az öröndetes változás állott be igen sok helyen, hogy megértik a harangok hívó szavát s a legtöbb helyen néhányan megjelennek. Urvacsorával az elmúlt polgári évben 16,703-an éltek. A múlt évben tehát az előző évinél 68-al többen.

5. Az ünnep- és vasárnapok kellő módon megtartatnak.

6. A 25 szórvánnyal bíró egyházban, a szórványban élő hivek gondozása abban merül ki, hogy legtöbb helyen a hivek bejárnak az anyaegyház templomába istentiszteletre. Vallásos iratokkal azonban ez évben is elláttattak.

7. Más vallásról hozzánk áttért 8 fi és 9 nő, összesen 17, tőlünk kitért 6 fi és 8 nő, összesen 14. Nyereségünk 3.

8. Polgárilag egybekötött házaspár volt 228, ezek közül megesküdött 204 pár, az egyházi áldást nem vette igénybe 24 pár. A javulás 3 és $\frac{1}{2}\%$. Meg nem esküdött házaspár volt Pécsett 6, Cúnban 1, Kákicsón 1, Marócsán 1, Okorágon 2, Katádfán 1, Nagypeterden 1, Drszabolcson 1, Mattyon 1, Kistótfaluban 2, Vajszlóban 2, Kémesen 1, Tésenfán 1, Szavában 1, Sellyén 2.

9. A vegyesházasságra lépők közül születendő gyermekeiket javunkra kötelezték 12-en, más felekezet javára is 12-en.

10. A hivek családi, erkölcsi élete általában jó. Viszás házasság van 15, törvénytelen együttélés 176. Az előbbi 4-el, az utóbbi 1-el fogyott. Az egygyermekrendszer még most sincs szűnőben.

11. Szektáskodásra való hajlandóság sehol se mutatkozik.

12. Szegények és árvák gondoztatnak, legtöbb helyen a politikai községek, Pécsett a Bethánia-egylet pécsi fiókja, Siklóson a Vörös-Kereszt egylet által.

13. Vallásos egyesület 3 helyen, egyházi jellegű ifjúsági egylet 21 helyen van.

14. Vallásos iratok, különösen a háboru kitörése óta minden egyházban osztattak szét. E célra a gyülekezetekben 1025 korona gyűjtetett. Ezen kívül a Baranyai Kálvinista Lobogó, Vasárnap, Téli ujság, Hajnal, Protestáns és Magyar naptár járattatnak és szereztetnek be.

15. Az egyházi tisztviselők és presbyterek mindenütt elég buzgósággal járnak el hivatalos kötelességeik teljesítésében.

16. A presbyteriumok mindenütt törvényszerűen vannak megalkotva.

17. A gyűlések jegyzőkönyvei és az anyakönyvek mindenütt rendben vezetettek.

18. Az egyházmegyei, kerületi és konventi jkönyvek mindenütt megőriztetnek; az esperesi rendeletek, hivatalos levelek bejegyeztetnek. A paróchiális könyvtár kötetei mindenütt hiány nélkül és jó állapotban vannak.

19. Leltár minden egyházban van.

20. Az ingatlanok az egyház, illetve a haszonélvező hivatal nevéen állanak, kivéve néhány temetőt, melyek a község nevéen állanak.

21. Az egyház jövedelmei mindenütt a legnagyobb részben befolyanak. A csekély hátralék behajtásáról gondoskodás történt.

22., 23. Alapítványok:

28 egyházban lelkészi alap	114,199 K
26 tanítói alap	14,930 „
Egyház-fenntartási és magtári alap	110,847 „
A múlt évben gyarapodás	27,998 „

ami legnagyobb részt a magtári állomány magasabb értéke folytán állott elő. Ezen alapítványok kellékesen ellátott kötvényeken és takarékbetétkönyveken vannak gyümölcsözőleg elhelyezve és a presbyteriumok által kezeltetnek.

25. Segélyben részesült:

15 egyház évi tőkekamatsegélyben	7,135 K
74 „ „ adócsökkentési segélyben	149,223 „
14 „ egyszer s mindenkor segélyben	7,000 „
44 „ lelkészi kongruában	19,500 „
55 „ tanítói fizetéskiegészítésben	52,617 „
47 „ lelkészi korpótlékban	35,400 „

26. Adóssága volt 55 egyháznak 206,601 K, törlesztéséről minden egyházban gondoskodva van.

27. Az épületek a legtöbb helyen jó karban vannak, azonban Zalátán, Hiricsben, Ipacsán, Túronyban összes épületek javítandók, Terehegyen, Peterden és Kóróson a lelkészlakok, — Kovácshidán, Egyházasharaszttiban, Bissében és Rádfalván az iskolák vagy újra építendő, vagy alaposan javítandók.

28. A temetőket az egyház gondozza, haszonélvezete a lelkészé.

29. A hivatalnokok több helyen negyedévenként előre kapják fizetésüket, de legtöbb egyházban félévenként az adócsökkentési segély megérkezése alkalmával.

30. A hivatalnokok földadóját régi földek után az egyház, a kegyadományi földek után pedig a haszonélvezők fizetik.

31. Az országos tanítói nyugdíjintézetbe a fenntartói járulékot 33 helyen az egyház, a többiben a község fizeti.

32. Az egyházmegyei, kerületi, országos közalapi és nyugdíjintézeti járulékok mindenütt befizetettek.

33. Iskolánk ügyeibe autonomiánkat sértő illetéktelen beavatkozás nem történt.

34. Hitfelekezeti sérelem sehol nem jelentetett.

35. Hivatali változások. Mint jelentésem bevezető részében jeleztem, a halál elragadta közülünk Füstös János botykai és Kurucz Sándor rádfalvai lelkészt.

A múlt évi e.-megyei közgyűlés által állásában megerősített ipacsfai lelkész állását elfoglalta, abba ünnepélyesen beiktattattott. Botykára Simon Zsigmond vajszlói h. lelkész választotta meg, kinek a concessát, miután a választás

ellen beadott panaszt, mint helyt nem állót, visszautasítottam — kiadtam 1915 május 1-én való állásfoglalás kötelezettségével. Simon Zsigmond állását el is foglalta s abba ünnepélyesen beiktatva lőn.

Tanítói változások. Szavában Szűcs Kálmán tanító hosszas szenvedés után Budapesten meghalt. Szűcs Kálmán mint hivatásos tanító, odaadó buzgósággal működött, hosszabb időn keresztül az egyházmegye bizalmából a körfelügyelő tanítói tisztelet is viselte. Évek óta tartó nagy szenvedéseitől váltotta meg a halál. Áldott legyen emléke. Az így megüresedett szavai tanítói állásra Paál Zoltán piskói tanító választatott meg, kinek a concessát kiadtam szeptember 1-én leendő állásfoglalás kötelezettségével, ha ekkorára a katonai szolgálat alól felmentetik. Rózsafán a harctéren hősi halált halt tanító helyébe, miután a lelkész több hónapon keresztül teljesen ingyen tanított, a presbyterium a VI. t.-c. 27. §. alapján ideiglenesen Bagaméri Károly nyugalmazott tanítót alkalmazta, melyhez a fenti §. alapján hozzájárulásomat megadtam. Mattyon a pályázat meddő maradván, megengedtem, hogy Török Ilona óvónő továbbra is alkalmaztassék. Az ismételt pályázati hirdetés folytán pályázott tanítók közül, Thomayer Géza bhdvégi tanító választatott meg, kinek a concessát szeptember 1-én leendő állásfoglalás kötelezettségével kiadtam.

36. Egyesek és egyházak adományai:

Helyi célokra (Isten dicsőségére)	Közcélokra	Persely- adakozás	Köz- munkával szerzett jövedelem	Építkezési kiadások	Összesen
korona	korona	korona	korona	korona	korona
5,451	41,205	2,818	3,908	62,272	115,654

Nagyobb és említést érdemlő építkezések és adakozások a fenti táblázatban foglaltak közül:

Becefán Kozma Józsefné Benkő Erzsébet egy keresztelő edényt ajándékozott 50 K értékben, Diósvizlón Kakas Gábor adományozott 200 K-t, Demjén József és neje 200 K-t, a harctéren levő katonák 100 K-t, Monosokoron ifj. Nagy Józsefné 30 K értékű urvacsorai kelyhet adományozott, Szavában özv. Kátai Józsefné 50 K értékű urvacsorai kelyhet adományozott, Belvárdon kerítés készített 1040 K értékben. Kiscsányban a tanítói lak és iskola javíttatott 2720 K értékben, Mattyon új harangok szereztettek be 2360 K költséggel, melyet az egyház hívei adakozással és közmunkával fedeztek, Sellyén a temetőt díszesen bekerítették 1800 K költséggel, Terehegyen új iskola és tanítói lak építtetett 14,445 K költséggel, Dráwapalkonyán a lelkészlakás újjáalakíttatott 7400 K költséggel.

A háborúval összeköttetésben lévő célokra július 1-ig az itt következő kimutatás szerint áldoztak hiveink.

Kimutatás

a felsőbaranyai egyházmegyében hadicélokra gyűjtött adományokról.

Sorszám	Az egyház neve	A d a k o z á s v a g y g y ű j t é s									
		Vörös Kereszt pénz vagy adom- ány érték	Hadbavonultak családja részé- re pénz vagy adomány é.	Vallásos fizetések	Fém tárgy	Sebesülteknek adomány	Hadi kölcsön		Iskolások		Össze- sen
							I.	II.	Nzeder levél	Katonák karácsony	
		K	K	K	kg.	K	K	K	kg.	K	
1	Pécs	602	1138	346	—	3924	32050	29400	—	—	6010
2	Czún	15	15	7	62	—	—	—	15	2	39
3	Hirics	175	60	5	10	47	—	7400	16	10	297
4	Vejti	160	57	4	7	36	—	17200	—	12	269
5	Kisszentmárton	152	46	—	3	19	—	4100	—	—	215
6	Piskó	200	118	26	—	—	600	8600	3	5	352
7	Kemse	100	40	2	—	—	—	1000	2	19	163
8	Zaláta	390	250	—	—	—	3800	15000	28	13	681
9	Sósvertike	1000	142	—	30	—	650	6600	3	37	1142
10	Drávaiványi	250	158	3	—	250	—	—	12	20	685
11	Markócz	25	57	—	5	—	47000	20000	2	12	94
12	Drávafok	465	267	—	40	—	22200	31400	20	6	728
13	Bogdása	350	217	—	52	—	8500	3000	15	9	577
14	Sellye	280	60	36	—	60	32200	33800	—	—	436
15	Nagycsány	150	50	—	—	—	—	3000	3	—	203
16	Lúzsok	150	75	10	—	—	10000	3500	37	—	235
17	Besencze	150	47	—	10	—	—	13500	25	—	197
18	Kiscsány-Oszió	—	—	—	50	—	16000	37850	15	110	110
19	Kákics	130	80	8	—	—	750	6000	—	5	223
20	Marócsa	289	71	—	50	—	200	7000	15	7	367
21	Okorág	106	—	—	—	—	50	2350	3	15	121
22	Monosokor	13	—	—	—	—	—	—	—	—	13
23	Katádfa	112	110	—	25	—	—	5250	9	11	233
24	Dencsháza	75	100	—	73	—	6000	20000	12	22	197
25	Botyka	110	90	3	23	—	—	9900	5	6	209
26	Kispeterd	93	34	7	16	—	2500	10300	—	9	143
27	Beczefa	150	25	10	60	35	6000	30000	36	21	241
28	Ny.-szterzsébet	30	111	12	20	—	7400	9600	1	5	158
29	Nagyvát és Szt.-lőrinc	223	70	71	40	—	53900	168000	1	14	307
30	Nagypeterd	400	98	—	10	—	4000	24650	—	4	502
31	Rózsafa	500	30	10	47	—	—	18000	—	—	540
32	Rónádfa	50	100	22	25	—	—	2000	—	—	172
33	Magyarmecske	538	150	5	25	—	400	34900	—	9	702
34	Ujmindszent	120	35	—	—	—	—	—	—	—	155
35	Cinderibogád	200	45	—	—	—	—	1000	—	1	246
36	Páprád	150	60	—	40	—	100	1700	13	4	254
37	Drávaszerdahely	762	40	13	6	5	800	7600	3	5	825

Sorszám	Az egyház neve	A d a k o z á s v a g y g y ű j t é s									
		Vörös Kereszt pénz vagy adomány érték	Hadbavonultak családjára pénz vagy adomány é.	Vallásos füzetek	Fém tárgy	Sebesülteknek adomány	Hadi kölcsön		Iskolások		Össze- sen
							I.	II.	Szeder levél	Katonák karácsony.	
		K	K	K	kg.	K	K	K	kg.	K	
38	Dr.-Csepely	436	60	—	43	65	—	5600	—	6	567
39	Dr.-Palkonya	500	20	9	32	18	—	400	12	28	575
40	Dr.-Csehi	386	4	5	37	24	1000	72000	3	21	440
41	Kovácsbida	580	95	20	60	45	—	3400	2	13	753
42	Ipacsfa	100	30	10	—	40	—	2500	2	7	187
43	Terehegy	550	60	6	10	—	7150	6900	5	39	655
44	Harkány	120	50	50	10	—	—	—	17	30	250
45	Dr.-Szabolcs	120	—	5	—	—	2400	—	—	3	128
46	Gordisa	354	50	10	45	—	1600	16000	—	—	414
47	Matty	500	74	10	80	50	6800	14100	—	50	684
48	Old	365	205	9	25	100	4000	5000	15	—	679
49	E.-haraszti	400	68	—	95	—	—	4400	—	7	475
50	S.-Nagyfalu	300	30	5	30	5	9000	9000	—	—	340
51	Beremend	1000	—	—	—	—	10000	20000	5	16	1016
52	Kisharsány	350	—	17	81	21	1500	11050	—	—	388
53	Nagyharsány	1467	716	10	—	580	19000	32000	—	29	2802
54	Siklós	1500	600	11	—	300	15000	40000	—	8	2419
55	Nagytotfalu	635	254	52	75	70	900	600	—	26	1037
56	Kistótfalu	374	60	7	—	32	1400	30200	10	15	488
57	Bisse	100	40	27	—	—	750	15550	20	7	174
58	Túrony	188	56	—	—	—	1400	1600	10	6	250
59	Garé	120	89	3	—	12	1500	8100	2	—	224
60	Csarnota	219	5	13	23	45	2000	5800	11	—	282
61	Gyűd	157	24	6	50	14	—	—	—	—	201
62	Sámod	102	14	3	4	5	5800	7000	12	7	143
63	Vajszló	615	189	5	100	38	5000	24600	—	—	847
64	Baranyahidvég	80	46	25	5	—	500	—	2	5	161
65	Adorjás	150	28	10	4	44	10250	31200	3	14	246
66	Dr.-Piski	80	12	5	5	8	4000	4300	3	3	108
67	Kémes	350	60	8	21	80	4000	14000	10	7	505
68	Tésenfa	264	36	—	21	13	1950	—	8	5	318
69	Szaporca	180	100	10	28	—	4500	5200	10	100	390
70	Dióviszló	448	169	49	20	106	24000	11400	3	—	772
71	Szava	170	50	—	25	—	13500	14400	3	—	220
72	Márfa	128	—	—	40	22	—	15750	—	—	150
73	Rádfalva	250	150	—	13	—	—	—	7	10	410
74	Belvárd	115	15	18	—	—	5000	4200	12	—	148
75	Peterd	230	60	20	—	—	—	1000	—	—	310
76	Körös	430	92	29	30	210	1500	19000	6	9	770
Összesen :		23447	8626	1025	1741	6313	433500	996600	501	861	40982

1430100 korona

A hadbavonult katonákról beszerzett adatokat nem közölhettem, mert esetleg a hadsereg ellen sajtó útján elkövetett vétséggel vádoltathatnám. Különben is a háboru befejeztével lehet majd hü képet nyújtani hiveink harc-
téri szolgálatáról, veszteségeiről és anyagi áldozatainak nagyságáról.

37. Lélekszám a múlt év december 31-én 28,217 volt, az előző évinél 175-el kevesebb.

38. A múlt évben :

Született			Meghalt			Egyházilag há- zasságra lépett	Konfirmáltatott			Meg nem kereszteltetett	Szertartás nél- kül tenetett
fi	nő	össze- sen	fi	nő	össze- sen		fi	nő	össze- sen		
275	226	501	373	358	731	204	205	181	386	—	—

Iskolába járók						Iskolába nem járók					
6—12 éves			12—15 éves			6—12 éves			12—15 éves		
fi	nő	össze- sen	fi	nő	össze- sen	fi	nő	össze- sen	fi	nő	össze- sen
1,150	1,187	2,237	408	486	894	—	—	—	—	—	—

Meg nem keresztelt szülött és egyházi szertartás nélkül eltemetett halott a múlt évben egy sem volt.

Van szerencsém még a következőket jelenteni. A múlt évi egyházmegyei kgy. jkvi 30. szám 5. és 11. pontja alatt hivatalból elrendelt fegyelmi eljárást a drávaiványi presbyterium és Berényi István volt siklósi h. lelkész ellen megindítottam s ez ügyek előkészítve a folyó évi e.-megyei bíróság gyűlése elé terjesztetnek.

A múlt évi egyházmegyei kgy. 41. sz. határozatának megfelelőleg az elkészült „Betűsoros Tárgymutató“-t, kedvező bírálat után 200 példányban kinyomattam. A nyomda költség 460 K volt. Az összeállításban fáradozók kész kiadása pedig 105 K 84 f, tehát összesen 565 K 84 f, amely összeget a fenti határozat alapján a közpénztár terhére kiutaltam. A betűsorosból minden anya, és leányegyháznak, világi tisztviselőknak, kerületi tisztviselőknak 1—1 példány elküldetett. Az összes költségeket nem oszthattam fel a 75 anya és leány egyház közt, mert az sok lett volna 1 példány áráként, hanem csak 5—5 koronát szedtem be egyházlátogatásom alkalmával a betűsoros ára fejében. Így bejött 375 K. A közpénztár terhére maradt tehát 190 K 84 f. Kérem a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés jóváhagyását intézkedéseimre vonatkozó-

lag. Kérek intézkedést továbbá arra nézve is, hogy mi történjék a megmaradt, mintegy 80 példánnyal? Ez értékes és hasznos mű adatainak feldolgozói: Bocsor László, Csánki János, Halász Imre, Máthé Ákos és Soós István lelkész urakkal, különösen az összeállítás, hasonlítás, nyomda alá rendezés, szétküldés nagy munkáját végzett Bocsor László urral szemben, miután fáradozásukat anyagilag nem jutalmazhatjuk, fejezzük ki elismerésünket és hálás köszönetünket.

A siklósi egyháznak 1100 K ideiglenes kölcsön felvételére, a hircsi egyháznak 324 K, a nagyharsányi egyháznak 1600 K, a kisharsányi egyháznak 300 K, ideiglenes kölcsön felvételére az egyházmegyei elnökség az I. t.-c. 15. § d) pontja alapján azzal adta meg a jóváhagyást, hogy a folyó év végéig való le nem törlesztés esetén az egyházmegyei közgyűlés elé terjesztendők.

A lelkész-tanítóságok ügye Garéban, Csarnótában, Márfán úgy áll, mint a múlt évben. Lúzsokon, Rónádfán, jól lehet az iskolaépítésre a Konventtől tökesegélyt kaptak, az építkezéshez a háborús viszonyok miatt hozzá nem foghattak. Nyugotszenterzsébeten a tanítói állás szervezetett, sőt az általam ideiglenesen megerősített díjlevélre Molter Frigyes okl. tanító meg is választott. A tanító azonban jóformán el se foglalta állását, már hadba hivatott. A választási iratok és a díjlevél még mindig nem érkeztek vissza a minisztériumból s így e díjlevél megerősítése és a választás jóváhagyása jövő közgyűlésünkre marad.

A konventi előadó ur hivatkozva a 92/1914. sz. konventi határozat 4) pontjára a nyugdíjintézeti pénzkezelő részére a postatakarékpénztárnál a clearing-forgalomban is résztvevő csekk-számla nyitását kívánta; ugyan e tárgyban írta püspöki hivatal is, én azonban mert a hivatkozott határozat kötelezőleg nem rendeli el a csekkszámla nyitását és az e.-megyei közpénztár részéről pénzbefektetést is kíván, nem intézkedtem, hanem fenntartottam az intézkedés jogát az e.-megyei közgyűlésnek. A folyó évi májusi Konvent 31. sz. határozatának 5) pontjában már egyenesen meghagyja a csekkszámla nyitását. Ennek következtében intézkedtem a csekkszámla nyitása céljából és kiutaltam a közpénztárból az óvadékhoz szükséges összeget és bélyegzőköltséget. Kérem ez intézkedéshez a Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés jóváhagyását.

A Vakok Országos Intézete számára a következő adományok érkeztek hozzám: Czúnból 2-46 K, Drávacsepelyből 1 K, Márfáról 2 K, Markócziól 4-33 K, Nagyharsányból 1 K, Rónádfáról 1 K, Siklósnagyfaluból 2-6 K, összesen 13-85 K. Ez összeget az illetés pénztárnok urhoz felküldtem.

Ezek után mély tisztelettel maradtam

Kórós, 1915 augusztus 1.

A Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlésnek

alázatos szolgálja

Nagy Imre
esperes.

Augusztus 1-én lezárt jelentésemhez pótlólag van szerencsém még a következőket jelenteni :

Múlt évi egyházmegyei közgyűlésünk 78. sz. határozatában nyert megbízatásomhoz képest, Szigeti Károly iskolai körfelügyelő-tanítótól a hivatali esküt kivettem. Kiss Zoltán körfelügyelő-lelkész azonban nem tette le az esküt, mivel egyházmegyéinkből távozni szándékozott. E szándék ténnyé is vált, amennyiben Nyárádra, a dunántúli egyházkerület pápai egyházmegyéjében hivatott meg lelkészül. Kiss Zoltán a meghívást elfogadva, kákicsi lelkészi állásáról lemondott s folyó évi augusztus hó 21-én el is távozott. Rövid, alig 20 hónapra terjedő működése a kákicsi egyházban nyomokat hagyott tevékenységről, buzgóságáról. Adja Isten, hogy új körében is megláthassa buzgó működésének áldásos eredményeit!

A „Rokkant katonákat Gyámolító és Elhelyező Hivatal“ országos mozgalmat indított, hogy a most dúló világháború kitörésének évfordulója alkalmából f. évi augusztus 8-án Magyarország összes templomaiban ünnepélyes istenitisztelet tartassék, amikor a háború szerencsétlenjeiről megemlékezvén, rokkanttá lett hőseink gyámolítására gyűjtés rendeztessék. Felhívtam egyházmegyéink összes lelkészeit az ünnepélyes istenitisztelet megtartására és a „Rokkant Katonákat Gyámolító és Elhelyező Hivatal“ részére való adománygyűjtésre. 69 egyház részéről beérkezett hozzám a jelentés az istenitisztelet megtartásáról és a gyűjtés eredményéről. Nem érkezett jelentés: Drávafokról, Kiscsányból, Szaporcáról, Nagycsányból, Maiócsáról, Markóczi és Kemséből, vagyis 4 anya- és 4 leányegyházból. A 70 egyházban e nemes célra begyűlt 3568 K. 72 f., mely összeg a püspöki hivatalhoz beküldetett. Kérem a Nagytiszt. Egyházmegyei közgyűlés határozatát arra nézve, hogy hol helyeztessenek el a gyűjtőívek s az egyes egyházakban begyűlt adományok egy összegben, vagy az adományozók neveit s adományuk összegét is feltűnő kimutatásban tétessenek-e közzé jegyzőkönyvünk függelékeként?

Kiváló tisztelettel maradtam

a Ntiszt. közgyűlésnek

Kórós, 1915 augusztus 30.

kész szolgája :

Nagy Imre
esperes.

A közgyűlés az előre kinyomatott, szétküldött és egész terjedelmében jegyzőkönyvbe vétetni rendelt esperesi jelentést felolvasottnak tekintvén, azt tudomásul veszi ; egyes, határozatot igénylő pontjaira vonatkozólag ekképen határoz :

a) Közgyűlésünk hálás kegyelettel tesz cipruságot egyházke-

rületünk volt püspökének: Dr. Baksay Sándornak sirjára. Az a megfutott pálya, mely a nagypeterdi bölcsőtől a kunszentmiklósi sirig vezetett, nemcsak az ő nevét tette országosan ismertté és bábrall övezetté, de fényt hintett református egyházunkra is, melynek egyik büszkesége, dicsekedése volt. Bár harci zaj közepette, de Istenével, embertársaival s önmagával békeségben, ment az ő Ura elé, hogy elvegye hivsége jutalmát, mellyel az Ő oltára körül forgolódott. Nemes egyszerűségben, de eredményes munkában eltöltött életének, szép halálának áldott emléke legyen örökké „föl-
emelt kéz“, mely irányt mutat az egymás nyomába lépő nemzedé-
kek előtt!...

b) Hazafias aggodalommal figyeli közgyűlésünk a háboru árját, amely nemhogy szűkebb mederbe szorulna össze, de félő, hogy hovatovább mind szélesebben elterülve hömpölyög vészes pusztítással, föl nem értékelhető áldozatot kívánván vérben, életben, vagyonban egyaránt. A közgyűlés mialatt a hősihalált haltak cserlombborította sirja felé áldó sóhaját küld s koszorút fon az élő hősök homlokára, amiért valóra váltották a költő próféciaját: „A magyar név újra szép lesz, Méltó régi nagyíréhez“, — bizó reménységgel néz a népek nagy csatájának eredménye elé ama meggyőződésben: „Az nem lehet, hogy annyi szív hiába onta vért!“ Viszont buzgó imában kéri Istent, hogy immár „tétesse hüvelyébe a kardot“ és a „harag“-ot, mely urrá lett a szívek fölött, váltsa föl a „békesség és jóakarat“...

c) Amennyiben a háboru tartama bizonytalan s így lehet, hogy a lelki gondozás céljára behívott és még netán behívandó lelkészek helyettesítésére huzamosabb ideig szükség lesz: e határozat kapcsán közgyűlésünk felkéri az egyházkerületi közgyűlést, hogy a helyettesítés díjazása tekintetében az összes egyházmegyére kötelezőleg és egyöntetűen intézkedjék, egyházmegyénk esperesének eddig, ezen ügyben tett intézkedése helyeslőleg tudomásul vétet-
vén és elismerés szavaztatván a tanítókat helyettesített lelkészek részére.

d) A tanítás fontos érdekét szemelőtt tartva s más megoldás az adott viszonyok között — kevés kivétellel — ki lévén zárva, közgyűlésünk az új tanévre is megújítja a múlt évi közgyűlés 35. sz. határozatát, fölkérve a lelkészi kart, hogy az egyház „veteményes kert“-je legyen szerető gondoskodásuk tárgya s ahol helyettesítésre más mód nem kínálkozik, ismerjék kötelességüknek e tehernek vállukravételét is. Az iskolafenntartóktól pedig elvárja köz-

gyűlésünk, hogy amennyiben ennek szüksége merül föl, nem fog-nak idegenkedni anyagi áldozat meghozatalától sem, mely gyerme-keik, iskolájuk érdekében történik s melynek legalább részben való visszatérítése rendkívüli államsegély későbbi kieszközlése által tán lehetővé válik. Természetesen e kérdés megoldásának egyik fölté-tele a kölcsönös méltánylás, melyet a közgyűlés minden oldalról elvár és remél.

e) Örömmel állapítja meg közgyűlésünk, hogy egyházmegyénk közönsége, a hozzá több irányból és izben intézett kérő szózatokra nemes áldozatkészséggel adott visszhangot. Mig egyfelől e hazafias megnyilatkozást elismeréssel honorálja, másfelől kifejezi reménysé-gét az iránt, hogy ezután is kész szívvvel és lelkesedéssel rakja le a hazaszeretet oltárára a maga áldozatát.

f) Mély hálával adózik közgyűlésünk azon, nagy felelősséggel terhelt vezetőférfiakkal szemben, kik a mai nehéz viszonyok között sem feledkeztek meg egyházunk anyagi érdekeiről s az állampénztár teljesítőképességének a legnagyobb mértékben való igénybevétele dacára nemcsak folyósították az egyházunk és iskoláink részére esedékes segélyeket, de azokat a szokottnál korábbi időben bocsá-tották rendelkezésünkre. Illesse őket hálás elismerés, amiért e gon-doskodásuk által elejét vették egyházi életünk anyagi megrázkód-tatásának, mely kiszámíthatatlan következményeket vonhatott volna maga után.

g) A szíves üdvözlést, mellyel esperesünk Varga Nagy István tanácsbirót és főjegyzőt előléptetése alkalmából egyházmegyénk nevében köszöntötte, a közgyűlés megismétli, a tisztelet és nagy-rabecsülés zászlóját meghajtva a közélet eme kiváló munkása előtt, ama bizakodásának kifejezése mellett, hogy bár a hosszú, hű mun-kásságban eltöltött szolgálat után, de testi és szellemi erejének teljes birtokában nyugalomba megy, ez reánk nézve nem veszteséget, hanem nyereséget jelent, mert fölszabadult erejéből és idejéből — hisszük s kérjük — még többet szentel nekünk amaz újabb kötelék révén, mely a főjegyzői toll följajnlása folytán egyházmegyénkkel még bensőbb és szorosabb összeköttetésbe hozta.

h) A meg fáradt öreg szolga: Füstös János és az őt várat-lanul követő Kurucz Sándor lelkészek elhunyt a közgyűlés tag-jainak szívéből őszinte fájdalmat vált ki, amint igaz részvétellel tölti el a szép reményekre jogosított Soós Andor tanító hősi halála és Szűcs Kálmán tanítónak elhunyt is. Emléküket kegyelettel szívünkbe

írjuk, jutalmukat. Attól kérve, akinek immár beszámoltak sáfarkodásukról.

i) Az új erőket pedig szeretettel s azzal a reménységgel üdvözlí a közgyűlés, hogy őrálomásaikon a velők szemben megnyilatkozott és hű munkásságra kötelező bizalomra méltók leendenek.

j) Őszinte elismeréssel emlékszik meg közgyűlésünk a „Betűsoros Tárgymutató“ létrehozásában közreműködött lelkesezkről s köztűka munka legnehezebb és legfáradtságosabb részét végzett Bocsor Lászlóról, akiknek önzetlen fáradozását az egyházmegye hálás elismerése mellett jutalmazza a tudat, hogy a nagy hézagot pótló és a célnak teljesen megfelelő mű hosszú időn át megőrzi nevűket s a reájuk bizott feladat hiven végzésének emléket.

k) A „Betűsoros Tárgymutató“ kiadásával felmerült költségből fedezetlenül maradt 190 K 84 fillérnek a közpénztár terhére történt elszámolását a közgyűlés jóváhagyó tudomásul veszi. A megmaradt 80 példány esperesi gondozás alatt marad és 3 K árban a fölmerülő szükséghez képes értékesítendő.

l) Esperesnek amaz intézkedéséhez, hogy az egyházmegye különböző pénztárait a hadikölcsön-jegyzésben való részvételre felhívta, a közgyűlés helyeslőleg hozzájárult, amint a hadbavonultak részére beszerzett vallásos iratokra fordított összeg kiutalványozását és az egyetemes konvent által, a nyugdíjintézeti pénzkezelő részére elrendelt csekk-számla nyitása folytán fölmerült kiadások fedezésére vonatkozó rendelkezést is jóváhagyja.

m) A rokkant katonák javára történt adakozás gyűjtő-ivei az egyházmegye levéltárába helyezendők el és a begyűlt összegekről szóló kimutatás a jegyzőkönyvben függelék képen kinyomatandó, minden egyházközség neve után egy összegben tüntettetvén ki a begyűlt adomány.

n) Az esperesi jelentésben felsorolt és az egyház iránt való áldozatkészségről bizonytságot tett szives adományokért a közgyűlés köszönetet szavaz.

11. Az esperes által beterjesztett tárgysorozat némi módosításokkal elfogadtatott.

12. Beterjesztetett a következő hátralékjegyzék:

I. A konvent 1915. májusi ülésének jegyzőkönyvéből:

1. 32. sz. Az özvegyi évjáradékok és a neveltetési segélyek az 1915. évre 20⁰/o-kal felemeltettek.

Foganatosított.

2. 35. sz. Az orsz. lelkészi nyugdíjintézeti járulékok a korpótlék második félévi részletéből levonandók.

Tudomásul vétetik.

3. 36. sz. Az orsz. lelkészi nyugdíjintézeti „Ügyrend“-nek 81—83. és 90—93. §-ai a konvent 92/1914. sz. határozata 2. pontjával összhangba hozattak.

Tudomásul szolgál.

4. 37. sz. Az orsz. lelkészi nyugdíjintézeti „Ügyrend“ 38—39. §-ainak helyes értelmezése megálapított.

Tudomásul vétetik.

5. 57. sz. A vallástanító-lelkészek jogviszony rendezésének ügyére vonatkozólag

közgyűlésünk szíves figyelmébe ajánlja a zsinatelőkészítő bizottságnak az egyh. törvények módosítása tekintetében, az I. t.-c. 137. §-ával kapcsolatban a vallástanító lelkészek jogi helyzetének szabályozására nézve az 1913. évi 18. sz. alatt tett következő javaslatát :

„Szüntesse meg zsinatunk a rendes lelkészi elnevezést mostani privilégizált használatában és úgy alkossa meg a törvényt, hogy a mostani rendesnek nevezett — helyesen parókus — lelkész és a gyülekezet által választott más munkakörű lelkész (p. o. vallástanító lelkész, egyleti lelkész, stb.) között a gyülekezeti jog- és hatáskörön kívül ne legyen semmi más különbség.

A jog- és hatásköri különbség pedig így szabályoztassék :

1. A parókus lelkész jog- és hatáskörébe tartozik a lelkészséggel járó minden jog és teendő, ami kifejezetten más lelkész jog- és hatáskörébe nincs utalva.

2. A gyülekezet által választott nem parókus, rendes lelkész hatáskör- és jogkörébe tisztán csak az tartozik, ami a szervezéskor, vagy később, egyházmegyei és kerületi jóváhagyással jog- és hatáskörébe utaltatik.“

6. 64. sz. A nagygeresdi egyezség megszüntetése következtében szükségessé vált intézkedések mielőbbi megtétele

az érdekelt lelkészek figyelmébe ajánljatik.

7. 65. sz. A hadbavonult egyházi adóhátralékosoknak a választói névjegyzékbe való fölvételének kérdését a konvent nem tartja hatáskörébe tartozónak.

Tudomásul vétetik.

8. 87. sz. A birói letétben levő hagyományok kiutalásánál követendő eljárásra nézve a konvent utasításokat ad.

A lelkészek figyelmébe ajánltatnak.

9. 94. sz. 119/1913. sz. konventi határozat ellen beadott indítványok mellőzésével, az említett határozat érvényben marad.

Tudomásul szolgál.

10. 95. sz. A káplántartási kongruára utalt lelkészek szolgálatképtelenségének megállapítása kérdésében

a közgyűlés magáévá teszi a dunántúli egyházkerület 313/1914. sz. határozatát.

11. 96. sz. A kápláni kongrua ügyében benyújtott felebbezések érdemi tárgyalások mellőzésével visszautasítottak.

A közgyűlés sajnálattal veszi tudomásul.

12. 99. sz. Az adósegélyre való igényjogosultság továbbra is érvényben marad.

A lelkészek figyelmébe ajánltatik.

13. 111. sz. Az elesett vagy munkaképtelenné vált tanítók nytlvántartása és ezek családjainak segítése különös figyelembe ajánltatik.

A lelkészek felhivatnak az erre vonatkozó adatoknak az eszereshez leendő beszolgáltatására.

14. 113. sz. A kántortanítók külön énekvezéri díja 240 koronában állapítatik meg.

Tudomásul szolgál, az e tárgyban beadott 1912. évi munkálat — visszaküldés esetén — ily értelemben lévén átalakítandó.

15. 115. sz. A háborúnak az egyházak anyagi helyzetére való hatása a háboru befejeztével megállapítandó és a háztartási viszonyok megváltozásáról részletes jelentés teendő.

A lelkészek figyelmébe ajánltatik.

16. 116. sz. A reformáció 400 éves évfordulójának megünneplése tárgyában összeállítandó programmba

fölveendőnek ajánlja közgyűlésünk a minden egyházközségben elrendelendő ünnepélyes istentisztelet alkalmával a templomban és a házanként való gyűjtést, az így befolyó összeg — mint „Reformációi emlékalap” — a Kálvineum fejlesztésére fordítván.

17. 118. sz. Az általánosan kötelező egységes ügyviteli utasítás és mintatár megállapítása ez idő szerint nem vihető keresztül.

Tudomásul vétetik.

18. 124. sz. Az „Egyetemes Névtár” szerkesztőjének előterjesztésére vonatkozólag

közgyűlésünk helyesli a 10 évenként megjelenő „Egyházi Helységnévtár” kiadását; az „Egyetemes Névtár”-nak évenként való kiadása helyett azonban a 3 évenként való kiadás mellett foglal állást.

19. 126. sz. Az 1915—1919. években folyósítandó tőkekamatsegélyezés sorrendje megállapittatik.

Tudomásul szolgál.

20. 131. sz. A „Társadalmi Muzeum” följánlja a lelkeszi kar részére a népegészségügyi kérdésekben való támogatását.

A lelkeszek figyelmébe ajánltatik.

21. 141. sz. A katonai istenítiszteletek céljára szolgáló, négy nyelvű ágendás- és egyházi énekeskönyv megjelenése és a szükséges számban való díjtalan följánlása

a lelkeszek figyelmébe ajánltatik.

22. 142. sz. Egyházunknak a világháboruban teljesített szolgálatait felölelő mű tervezett kiadásával kapcsolatban

a lelkeszek felhivatnak az összes háborus adatok pontos összegyűjtésére a saját egyházukban.

A VKM. 65061/1915. II. számú, a konvent elnökségéhez küldött intézkedése szerint az állami anyakönyvek időnkénti megtekintése a lelkeszeknek nem engedhető meg és a csak tartalmilag egyező felekezeti anyakönyvi kivonatok ez idő szerint még nem adhatók ki.

Tudomásul szolgál.

II. a) Az egyházkerület 1914. évi őszi közgyűlése jegyzőkönyvéből:

23. 191. sz. A VKM. 57729/1914. VI. a. számú, az elemi iskola VI. osztálya záróvizsgájának megtartására vonatkozó rendelete

az iskolaszék figyelmébe ajánltatik.

24. 200. sz. Iskolai szegényalap létesítése.

Tárgysorozaton a tanügyi bizottság jelentésében.

25. 201. sz. A ref. tanítók lakbér-különbözete és családi pótléka lehetőleg egyházi forrásból volna fedezendő.

Tárgysorozaton a tanügyi bizottság jelentésében.

26. 207. sz. A népiskola II—VI. osztályaiban a női kézimunka tanításáról szóló javaslat

tárgysorozaton a tanügyi bizottság jelentésében.

b) Az 1915. évi tavaszi közgyűlés jegyzőkönyvéből:

27. 41. ad 4. A tanítóknak a kir. tanfelügyelő előtt történő eskütételénél az egyházi hatóság képviseltetése céljából 3 évenként egy lelkész volna megbizandó.

A közgyűlés Nyáry Pált bizta meg.

III. Az egyházmegye 1914. évi közgyűlése jegyzőkönyvéből:

28. 19. sz. Jeges Károly eskütétele.

Nyilvántartandó.

29. 30. sz. Berényi István fegyelmi ügye.

Tárgysorozaton.

30. 41. sz. „Betűsoros Tárgymutató“.

Tárgysorozaton az esperesi jelentésben.

31. 43. sz. A Szabó József és neje elleni per.

Nyilvántartandó.

32. 46. sz. Az okorági lelkészi és tanítói javadalmak biztosítása.

Nyilvántartandó.

33. 47. sz. A Sólyom András-féle hagyaték ügye.

Tárgysorozaton.

13. Olvastatott ifj. Morvay Ferenc levele, melyben nagymérvű elfoglaltatása alapján világi aljegyzői állásáról való lemondását bejelenti.

A közgyűlés egyfelől tudatában annak, hogy a lemondás elfogadása egyházmegyénkre veszteséget jelent, másfelől remélve, hogy a lemondás indoka, a mostani háborús viszonyok remélhető változása folytán megszűnik, kéri buzgón és lelkesen tevékenykedett aljegyzőjét lemondása visszavonására.

Ifj. Morvay Ferenc kijelenti, hogy meghajolva a kifejezésre

jutott általános óhaj előtt, hajlandó az aljegyzői tisztet továbbra is vállalni, amit a közgyűlés élénk örömmel vesz tudomásul.

14. Olvastatott Barsi Miklós levele, melyben lelkészi tanácsbirói állásáról és misszió-bizottsági tagságáról előrehaladott korára és kedvezőtlen egészségi állapotára való hivatkozással lemond.

A közgyűlés, őszinte sajnálattal bár, de a felhozott indokot méltányolva, a lemondást elfogadja és Barsi Miklósnak mindkét minőségében teljesített önzetlen szolgálatáért elismerését és köszönetét fejezi ki.

15. Olvastatott Morvay Ferenc nagyvátyi lelkész alább következő levele :

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés !

„Az Úr az utban leveré az én erőmet.“ Isten akaratában való keresztyéni bizalommal nyugodva meg azért a legfőbb Gondviselő atyai intézkedéseiben, f. évi október elsejével — ha Isten úgy akarja — nyugalomba menni szándékozom ; miért is a nagyt. egyházmegye eléggé meg nem hálálható bizodalomból nyert tisztségeimet, mint összekötő kapcsokat, mély sajnálattal, de erős kötelességérzettel, egymásután szakgatom el ; mert bár az egyházmegye területén, Pécssett szándékozom is, ha a jó Isten is akarja, letelepedni, mindazonáltal tekintetbe kell vennem, hogy az előhaladókorral tehetségeim is lankadnak s bizonyosan nem azok már, amik voltak akkor, amidőn azokkal, talán az erők túlbecsülésével, engem e hivatalokkal megtisztelni kegyeskedett s tekintettel arra is, hogy — ámbár az egyházmegyémmel való szerető egybekötöttést holtomig meg akarom tartani s azt életem egyik legbecsesebb kincséül tekintem, — mégis a kapcsok további megtartásával nem akarhatom érdemesebb ifjuerők előtt elzárni az előmenetel terét.

Ez indokoktól vezéreltetve az egyházmegyei tanácsbiróságról és az építettő-bizottsági tagságról, melyekkel egyházmegyémmel felém — talán érdemetlenül fordult bizalma megtisztelni méltóztatott : lemondásomat ezennel tisztelettel bejelentem, kérvén a Nagytiszt. egyházmegyei közgyűlést, hogy ezt elfogadni méltóztassék.

Ugyancsak lemondok a tűzkárbiztosítás kezeléséről is, mert nyugalombalépésemtől fogva a gyülekezetekkel való portómentes érintkezés nem állana rendelkezésemre.

Engem a legszentebb érzelmi motívumok fűznek a nagytiszteletű egyházmegye közönségéhez; kegyeskedjék azért megengedni, hogy életem ezen komoly órájában néhány szóban szívem érzelmei is megnyilatkozhassanak.

Mint kezdő lelkész, 1874-ben jöttem a főpásztor rendeletére ez egyházmegye kies földjére a Tisza mellől. Idegen voltam s nem csodáltam, ha bizonyos idegenkedés fagya csak lassankét engedett föl, míg szenvednem kellett az ellenszenv ostorcsapásait. De ez nem lankasztá a közügy iránt érzett előszeretetem buzgalmát és az egyházmegye közönsége mihamar egyes tisztségekkel ruházott fel. Így a számvevőszéki rendes tagsággal s több ízben egyházkerületi képviselésével is megtisztelt. Majd az általános tisztujítás alkalmával a főjegyzői tollat adta kezembe s tanácsbirósággal is kitüntetett. Később, rövid időre, mint helyettes-esperes is szolgáltam a közügyet.

Mikor ezeken most mind végigtekintek, a legmelegebb hála tulárad szívemből a felsőbaranyai egyházmegye közönsége iránt, mely csekély tehetségemet bizonyal túlbecsülve, bizalmával engem ennyire megtisztelni méltóztatott. Jólesik az az öntudat, hogy ezt a bizalmat, ha megérdemelni nem tudtam is, de arra minden erőmmel, legjobb tudásommal s egész szívvel-lélekkel törekedtem s most az elválás pontján hálás köszönetet rebegek a megtisztelő bizalomért s mint egy küzdelmes élet gyümölcsét magammal viszem a nyugalomba, magammal a sirba is. Buzgón esedezem a Mennyei Atya előtt, hogy egyházmegyénket, mellyel holtig egynek érzem magamat, tartsa meg atyai kegyes oltalmában, gondviselésében; hogy a dicső múlt után boldog jelenben küzdje ki és érdemelje meg a jövőendő boldogságát!

S midőn hálás köszönetemet elrebegem, egyszersmind kérem a nagyt. egyházmegye közönségét, hogy számomra egy kicsiny helyecskét szívében megtartani s engem jóakaratóban — s ha szabad

igy szólnom — szeretetében továbbra is részesíteni kegyeskedjék. De hálás szívvvel mondok köszönetet az egyházmegye nagytiszt. és tekintetes tisztikarának, mint volt hivataltársaimnak, hogy erőtlenségemet támogatni, bölcs tanácsukkal s ami legfőbb: barátságuk jeleivel, szívük jóindulatával, szeretetével, megajándékozni szivesek voltak. S amint én magammal viszem emléküket, kérem, ne ejtsenek ki végkép emlékükből. Isten tegye munkájukat hathatóssá, szerencsésé s a gyülekezetek boldogítására alkalmassá!

Isten áldja meg az egész egyházmegyét; ennek fejeit és tagjait! Az egyes gyülekezeteket, ennek jó magyar népét, öregeit és ifjait, nagyjait és kicsinyeit! Hozza fel fölé az égi béke tündöklő csillagát, hogy a világi béke ölén viruljon fel a lelki béke olajága is a hívők boldogságára!

Mély tisztelettel maradtam a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlésnek

Nagyvátyon, 1915. augusztus 21.

háládatos tisztelő szolgája:

Morvay Ferenc

református lelkész.

A közgyűlés őszinte megilletődéssel vesz tudomást az egyházmegye kebelében 41 évig munkálkodott lelkipásztor közeli távozásáról, aki nemcsak a reá bízott gyülekezet gondozásában, szellemi és anyagi életének irányításában, hanem az egyházmegye által reá bízott tisztségek mindenikében nagy hűséggel, égő lelkesedéssel, nemes ambícióval és kiváló eredménnyel tevékenykedett, sőt a magyar ref. egyház újabb történetében kiemelkedő alkotásnak: az „Orle“-nak előkészítésében és létrehozásában is egyik alapvető és lelkes vezérmunkás volt. A közgyűlés a kiváló érdemeknek jegyzőkönyvünkbe iktatása mellett, Isten áldó kegyelmébe ajánlja egyházmegyénk hű és igaz fiát, azzal az őszinte kívánsággal, hogy a megérdemelt nyugalmat élvezze sokáig és arra kérve a távozót, hogy kísérje érdeklődő figyelemmel továbbra is egyházmegyénk életét s gondoljon szeretettel a munkakörre, amelyből ha eltávozik is, de az emlékezés által szive-lelke ezután is össze lesz forrva.

16. Az e. m. tűzkárbiztosítás kezelője: id. Morvay Ferenc lemondván,

Sipos Lajos magyarmecskői lelkész bizatik meg a tűzkárbiztosítási ügyek kezelésével.

17. Morvay Ferenc nyugdíjazásából kifolyólag a nyugalmazott lelkészek földjövödelme miként való megosztásának megbeszélésére s e tárgyban határozott indítvány megtételére

a közgyűlés bizottságot küld ki, melynek tagjaiul az elnökség elnökle alatt: Bocsor Lászlót, Sógor Endrét, Bús Józsefet, Szölösy Antalt és ifj. Morvay Ferencet választja meg.

18. Olvastatott Kiss Zoltán volt kákicsi lelkész levele, melyben nyárárdi lelkésszé történt megválasztatása folytán az egyházmegyétől búcsut vesz, Isten áldását kérve ennek gyülekezeteire és őrállóira.

A közgyűlés a távozó ifju lelkésznek uj állomásán áldásos tevékenységet s ennek jutalmául boldogságot kíván.

19. A lelkészi tanácsbirói állások betöltése céljából

közgyűlésünk a szavazást elrendeli. A szavazatszedő bizottság tagjaiul Szabó Károly elnökle alatt Széles Sándor és Dr. Fejes János választatnak meg. A szavazó-lapok f. évi november 1-ig a bizottság elnökéhez küldendők be, felhatalmaztatván a bizottság az esetleg szükségessé váló szűkebb körű szavazás elrendelésére.

20. Ezzel kapcsolatban indítványoztatott, hogy az ezután megejtendő egyházmegyei választások alkalmával esetről-esetre nyomattassanak szavazó-lapok.

A közgyűlés, tekintettel arra, hogy e célra a közpénztár nem rendelkezik fedezettel, az indítványt nem fogadja el.

21. Olvastatott a helyettes-, illetve segédlelkészeket igénylő egyházakra vonatkozó alábbi javaslat, mely szerint

I. Kongruás egyházakban:

1. Baranyahidvégre Szűcs László mellé 74 éves korára, elgyengült, beteges voltára való tekintettel s.-lelkész, —

2. Dencsházán Kossa János mellé 86 éves korára, szolgálatképtelenségre való tekintettel h.-lelkész, —

3. Kákicsra, mint a lelkész lemondása folytán megüresedett egyházba h.-lelkész, —

4. Nagyvátyra Morvay Ferenc mellé s.-lelkész, f. évi október 1-én bekövetkező nyugdíjba lépése esetén h.-lelkész, —

5. Rádfalvára özv. Kuruc Sándorné mellé, lelkész elhalálozása folytán h.-lelkész, —

6. Vajszlóba Bátor István mellé 85 éves korára, szolgálatképtelenségére való tekintettel h.-lelkész; —

II. Nem kongruás egyházakban:

7. Kisharsányban Somodi József mellé teljes szolgálatképtelenség folytán h.-lelkész, —

8. Mattyra Szakács Lajos mellé 51 éves lelkészi szolgálatára, öreg kora folytán bekövetkezett elgyengülésére, szolgálatképtelenségére való tekintettel s.-lelkész; —

III. Állandó káplántartási helyek.

9. Kórosra Nagy Imre esperes mellé esperesi székhely címen s.-lelkész, —

10. Pécsre Nyáry Pál mellé hitoktatói szolgálat, nagy számu szórványok missziói gondozására való tekintettel s.-lelkész volna rendelő.

A közgyűlés kéri az egyházkerületi közgyűlést, hogy a fenti javaslatban felsorolt egyházakba méltóztassék kirendelni a szükséges 5 helyettes- és 5 segédlelkészt.

22. A Füstös János halálával megüresedett botykai lelkészi állásra 1914. dec. 20-án közfelkiáltás útján Simon Zsigmond választott meg.

Az egyházi törvények vonatkozó rendelkezéseinek betartásával megejtett választást, — mely ellen ugyan adatott be felebbezés, de az a felebbezők által vissza is vonatott, — a közgyűlés véglegesen jóváhagyja és Simon Zsigmondot állásában megerősíti.

23. A szavai kántortanítói állásra 1914. nov. 29-én Paál Zoltán piskói tanító, a mattyi kántortanítói állásra 1915. júl. 4-én Thomayer Géza baranyahidvégi tanító választott meg; a rózsafai egyházban pedig Bagaméri Károly nyug. tanító alkalmaztatott ideiglenes tanítói minőségben.

A közgyűlés a törvényes rendelkezések betartásával megejtett

és felelősséggel meg nem támadott szavai és mattyi kántortanítói választásokat megerősíti, Bagaméri Károly ideiglenes alkalmazását tudomásul veszi.

24. Az országos ref. lelkészi nyugdij- és özvegy-árva gyámintézet felsőbaranyai egyházmegyei ellenőrzőbizottsága beterjeszti Vajszlón, 1915. január 20-án felvett jegyzőkönyvét, mely szerint a pénzkezelő 1914. évi számadását, valamint az új tagok tagsági íveit megvizsgálta s az ügyrendnek megfelelően rendben találta.

A beterjesztett jegyzőkönyvet egyházmegyei közgyűlésünk jóváhagyó tudomásul veszi.

25. A felsőbaranyai ref. egyházmegye közalapbizottsága benyújtja a Siklóson, 1915. január 27-én felvett jegyzőkönyvét, mely szerint az 1914. évi összes bevétel *2541 kor. 84 fill.*, az 1914. évi összes hátrálék *110 kor. 60 fillér*. A bevételben kitüntetett összeg a bemutatott 7 drb. Értesítés szerint elküldetett a Magyar Földhitelintézethez a közalap és Gusztáv Adolf-Egylet javára.

A Gusztáv Adolf-Egylet javára 13 kor. 11 fillér folyt be az elmúlt évben.

Egyházmegyei közgyűlésünk a bizottság jegyzőkönyvét jóváhagyó tudomásul veszi, Szalay Ferenc közalapkezelő számadását megerősíti s részére a felmentvényt megadja.

26. A segélykérvényeket bíráló bizottság beterjeszti az állami segély, Baldácsy-alap és egyházkerületi pénztárhoz folyamodók kérvényeire vonatkozó következő javaslatát:

I. Egyházak kérvényei:

1. Adorjás. Adósságtörlesztésre és kerítések javítására kér 600 koronát.
Mint szegény egyház, ajánltatik 600 korona.

2. Beremend. A templomba beütött villám által okozott károk helyreállításának fedezésére kér 250 koronát.

Mint szegény leányegyház ajánltatik 250 korona.

3. Kőrös. Gazdasági melléképületek emelésére kér 800 koronát.
Mint több ízben építkezett egyház ajánltatik 800 korona.

4. Sámod. Helyettes-tanító fizetésére kér 600 koronát.

Mivel a hadbavonult tanítónak a teljes fizetést ki kellett szolgáltatni, a helyettes tanító fizetésére fedezet nem lévén, ajánltatik 600 korona.

5. **Tésenfa.** Adósságtörlesztésre kér 600 koronát.

Mint szegény egyház ajánltatik 600 korona.

6. **Turony.** Lelkészlak-javításra kér 1000 koronát.

Mint szegény, anyagi nehézségekkel küzdő egyház ajánltatik 1000 korona.

II. Lelkészek kérvényei:

1. Horváth Antal egyházasharaszti-i lelkész kér 600 koronát.

Gyermekeinek taníttatása okából ajánltatik 400 korona.

2. Józán Sándor katádfai lelkész kér 1200 koronát.

Gyermekeinek taníttatása céljából ajánltatik 600 korona.

3. Lutár Sándor turonyi lelkész gyermekeinek taníttatása és nyomasztó anyagi helyzetének javítása céljára kér 800 koronát.

Gyermekeinek taníttatása céljából ajánltatik 600 korona.

4. Paál József drávaszabolcsi lelkész felesége gyógyíttatásából származott költségeinek fedezésére kér 1000 koronát.

Ajánltatik 300 korona.

5. Vitányi Bertalan cúni lelkész gyermekeinek taníttatására kér 300 koronát.

A kért célra ajánltatik 300 korona

III. Özvegy lelkésznek és árvák kérvényei:

Berky Józsefné, Békásy Antalné, Füstös Jánosné, Hubay Lászlóné, Kovács Pálné, Kovács Sándorné, Németh Jánosné, Szarkay Lajosné özvegy lelkésznek, továbbá Bekő Juliánna, Bogády Mészöly Erzsébet, Főző Jolán, Máthé Amália, Máthé Janka, Molnár Hermina, Molnár Erzsébet, Dömény Nelli lelkész-árvák a „Baldácsy-alap“-hoz és a közpénztárhoz ajánltatnak. Özvegy Tóth Ambrusné, mint özvegy tanítóné, a közpénztárhoz ajánltatik.

ifj. Morvay Ferenc

biz. tag.

Sógor Endre

elnök.

Lutár Sándor

biz. tag.

Az egyházmegyei közgyűlés az előterjesztett javaslatot határozati erőre emeli s az egyh. ker. közgyűlésre felterjeszti.

27. A segélykérvényeket bíráló bizottság tagjaiul

Sógor Endre elnöklete alatt Lutár Sándor és ifj. Morvay Ferenc választottak meg.

28. Indítványoztatott, hogy az egyházkerületi képviseltetés céljából a rendes tagok mellé póttagok is választassanak.

Az indítvány elfogadtatván, egyházkerületi képviselőül egy év tartamára megválasztatnak Bocsor László lelkészi, Horváth István világi rendes, Csúthy László lelkészi és ifj. Morvay Ferenc világi póttagnak.

29. Ösztöndijakért beadott kérvények.

Közügyülésünk az ösztöndijak elnyeréséért beadott három kérvény tárgyában következőleg határozott: A Sógor Endre-féle „Egyházmegyei ösztöndij-alapítvány” egyik száz koronás kamatát Józan László csurgói főgymn. III. o. végzett tanulónak, — ugyanezen alapítvány másik száz koronás kamatát Nagy Imre kunszentmiklósi VI. gymn. o. végzett tanulónak, — az „Egyházmegyei ösztöndij” 50 koronás kamatát pedig Kuruc Zoltán pécsi főgymn. III. o. végzett tanulónak utalja ki.

Egyben kimondja közgyűlésünk, hogy a „Dányi Gábor-féle ösztöndij” valamint a „Nagy István-alap” most ki nem utalt kamatait, jövő évben, ha méltó jelentkezők megfelelő számmal jelentkeznek, ki fogja utalni.

Végül elhatározta, hogy az egyházmegyei ösztöndij-alapítványt a Sógor Endre-féle alapítványtól leendő megkülönböztetés végett: „Egyházmegyei alumneumi ösztöndij alapítvány”-nak nevezi el.

30. Előterjesztetett a pécsi nem református jellegű iskolába járó ref. növendékek 1915. május 28-án tartott vallástani vizsgájáról felvett jegyzőkönyv, amely szerint:

I.

Az elemi iskolába járt 161 tanuló és pedig 77 fiu, 84 leány. A vallástanítást Gombos Lajos segédlelkész végezte, a IV. elemi osztály kivételével, jó eredménnyel. A IV. elemi osztályu növendékeket Nyáry Pál lelkész tanította jeles eredménnyel.

A tankönyvek az egyházkerület által megállapítottak.

II.

A középiskolások a következőképen oszlottak meg: a polgári fiuiskolába járt 16 fiu; a polgári leányiskolába 30 leány; a felsőleányiskolába 6 leány; a felső keresk. iskolába 9 fiu és 4 leány; a főreáliskolába 39 fiu; a főgymnáziumba 18 fiu; összesen: 122.

A polgári fiuiskolában, valamint a gymnázium és főreáliskola I—IV. osztályában Gombos Lajos segédlelkész tanított, míg a többi középiskolásokat Nyáry Pál lelkész tanította.

A tankönyvek az egyházkerület által előírottak.

A főgymnázium és főreáliskola növendékei — tekintettel arra,

hogy tanévük már máj. 22-én befejeztetett, a vizsgálaton nem jelentek meg. A Gombos Lajos s.-lelkész által tanított polgári fiuiskolában elért taneredmény: jó, Nyáry Pál lelkész növendékeinél: jeles.

A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi és az egyházkerületre felterjeszti.

31. Olvastatott a pécsi m. kir. honvéd-hadapródiskolában 1915. május 29-én tartott vallásvizsgálatról felvett jegyzőkönyv, amely szerint: „A nagyváradi honvéd-hadapródiskolai növendékek az ottani intézetnek hadikórházzá történt átalakítása miatt Pécsre helyeztetvén, az itteni ref. növendékek létszáma tetemesen megnövekedett.

Az I. évfolyamon 47 növendék, a II. évfolyamon 26 növendék részesült vallásoktatásban.

Előírt tankönyvek:

I. évfolyamon: S. Szabó József „Ker. Egyháztörténelem.”

II. évfolyamon: H. Kiss Kálmán „Hit- és erkölcstan.” A III. évesek püspöki engedéllyel használták a Nyáry Pál által írott Vallástani jegyzeteket.

Hitoktató: Nyáry Pál lelkész.

A vallástanítás eredménye: jeles.”

A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi és az egyházkerületre felterjeszti.

32. Előterjesztetett a siklói nem református iskolába járó ref. növendékek vallásoktatásáról szóló jelentés, amely szerint:

„A községi polg. fiuiskola ref. növendékeinek száma volt 20, a nyilvánossági joggal bíró magán polgári leányiskola ref. növendékeié pedig 6, összesen: 26.

Tankönyvek: I—II. osztályban: Hamar: „Isteni kijelentés az ó- és uj-testámentumban;” a III—IV. osztályban: Báthory G: „Ker. egyháztörténelem.”

A siklói polgári iskolák növendékei a vallásból az esperesi egyházlátogatás alkalmával — a tanév befejeztetvén — megvizsgálhatók nem voltak és így a tanítás eredménye nem állapítható meg.”

Hitoktató: Gilicze Antal lelkész.

A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi és az egyházkerületre felterjeszti.

33. Olvastatott a missziói bizottság következő jegyzőkönyve:

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett Harkányban, 1915. évi augusztus 30-án tartott missziói bizottsági ülésen.

Jelen voltak alulirottak:

I.

A missziói bizottság elnöke az elmúlt évi munkásság rövid, általános ismertetése után bemutatja a konventi minta szerint elkészített következő missziói jelentését:

I. Általában. Bár egyházmegyénkben eddig sem folyt nagyarányú missziói munka, a múlt évben kitört világháború izgalmai s a háború következtében érthetően megszorodott lelkészi teendők valóban gátló akadályai voltak s a jelenben is akadályai a szórványokban végzendő munkának. Közlendő számadataink szegénységét és hiányosságát menti ezen körülmény is.

Tudjuk ugyan, hogy a missziói munka minden hiányát nem pótolná, mégis újból hangsúlyozzuk egy missziói segédlelkészi állás szervezésének szükségességét. Megfelelő utiáltalányban részesülő segédlelkész, kinek a szórványok gondozásán kívül nem lenne egyéb teendője, s ha minden lelkész az irányu jelen feladatát nem is vehetné át, mégis igazán nagy területen végezhetne eredményes munkát kellő buzgósággal, méltó odaadással.

Missziói bizottságunk az elmúlt évben is nagy súlyt fektetett arra, hogy szórványokban élő hiveink megfelelő keresztyén iratokkal, tanküteleseink pedig vallástani kézikönyvekkel láttassanak el s épen azért 50 koronáért rendelt vallásos iratokat és hittani könyveket s azokat idejében szétküldötte a lelkész uraknak szétosztás végett. Sőt missziói munkánkat anyagyülekezeteinkre is kiterjesztettük annyiban, hogy 100 koronáért rendeltünk vallásos iratokat a hadbavonultak, illetve azok itthon maradt hozzátartozóik erősítésére és vigasztalására. Egyházkerületünk ajándékából is kaptunk szórványaink részére 200 drb. imakönyvecskét a hadbavonultak hozzátartozói használatára, miket az illetékes lelkész uraknak szétküldöttünk.

II. Szervezet tekintetében. Ezen egyházmegyének szórványai nem missziói körökbe, hanem az egyházmegye rendes anyaegyházaihoz vannak beosztva. A népszámlálási kimutatás adatai, mint az eszközölt összeírás mutatta, a tényeknek már nyilvánosságra kerülésük alkalmával sem feleltek meg, amennyiben aránytalanul kevesebb lelket mutatott ki az összeírás, mint a hi-

vatalos statisztikai kimutatás. Ezen körülmény is igazolja, hogy szórványlakóink legnagyobb része jövő-menő cselédségből áll, kiknek folytonos ki-beköltözése nemcsak gondozásukat, de még nyilvántartásukat is csaknem lehetlenné teszi.

A hivatalos kimutatás szerinti adatok a következők:

Polgári népesség:	115616	Egyéb:	70
Református:	1697	Református magyar:	1640
Ág. hitv. ev.:	4952	Református nem magyar:	57
Unitárius:	5	Más felekezetű magyar:	53040
Róm. kath.:	98736	Más felekezetű nem magyar:	60878
Gör. kath.:	148	Születettek száma: *)	21
Gör. keleti:	5340	Elhaltak száma:	14
Izraelita:	1323	Házasságkötések:	6

III. **Hitélet tekintetében.** A következő adatok nyújtanak tájékozást:

Keresztelések száma:	21	Házassági megegyezés javunkra	1
Konfirmáltak száma:	6	Házassági megegyezés kárunkra	1
Esketés	4	Vallástanitásban részes növendék	5
Egyházi temetés	14	Hány órán? mintegy	64
Urvacsorával éltek	96	Lelkészi látogatás	35

Jövő évi jelentésünkben megfoglaljuk nevezni azokat a lelkész urakat, akik nem munkálkodtak s ezt kellőlag indokolni nem tudják.

IV. **A misszió vagyoni helyzetéről** nincsen jelenteni valónk.

V. **A háztartás és adóviszonyok** fejezete alatt meg kell említenünk, hogy a szórványlakók közül egyedül csak a Nagyváty és Pécs anyaegyházaknak fizetnek egyházi adót. Szentlőrinc szórványlakói adójának 50 %-a az ottani templomalapot gyarapítja, mely alaphól 500 K-át hadikölcsönre jegyezték. A pécsi egyház szórványaiban élő egyes hivekre 98 K 25 fill. egyházi adó vetetett ki.

VI. **Világi hatóságokkal való érintkezés,** ahol erre szükség és alkalom van, barátságos.

VII. **Missziói segélyben** Pécs anyaegyház részesül, önfenntartásra nyervén évenként 1000 K-át, melyre a missziói jellegű egyháznak, mely hivatalosan ugyan az anyaegyházak sorába tartozik, állandó fejlődése folytán még mindig nagy szüksége van. Egyházmegyénk a kerületi missziói pénztárból nyert 300 koronáját a szórványgondozók között a következőképpen osztja el vallástani-tói tiszteletdíjakra és fuvardíjakra: Marócsai tanítónak az endrőciek hitoktatásáért 120 korona, sósvertikei tanítónőnek az erzsébetpusztai gyermekek vallás-

*) Csak az ismert adatok tüntetettek ki.

tanításáért 40 K, belvárdi lelkésznek 40 K, Nagyharsány 30 K, Peterd 20 K, Kistótfalu 10 K, Magyarmecske 10 K, Katádfa 30 K, összesen 300 korona.

VII. **Javaslatunk** a 300 K. missziói segély felemelésének kérelmezése. Addig is, míg a szórványokban eszközlendő vallástanítás szervezésének alább tárgyalt ügyét keresztülviheti az egyetemes konvent, ideiglenes megoldásul is javasolnunk kell, hogy Belvárd évi 80 K, katádfai tanító a rónádfaiak hitoktatásáért évi 50 K, Magyarmecske évi 20 K. uti átalányban, illetve tisztelet-díjban részesüljön.

Kistótfalu részére megajánlott 10 K-t törölni kérjük s az idetartozó Pogányt Túronyhoz visszacsatolni javasoljuk, a 10 K-t is ide utalván, azzal a felhívással, hogy túronyi lelkész ur tegyen látogatást Pogányban s az ott tapasztaltakról szóló jelentését 1916. év januárjában a miss. biz. elnökhöz terjessze be.

Mindezek tekintetbe vételével, a beszerzendő vallásos iratokra is legalább évi 40 K-t szánva, kérelmezzük miss. segélyünknek 410 K-ra emelését.

Javasoljuk továbbá az egyházmegyei missziói segédlelkészi állásnak Szentlőrinc központtal leendő szervezését, helyesebben erre vonatkozó múlt évi egyházmegyei határozatunk érvényre jutásának szorgalmazását.

A lelkész urakat kérjük, hogy a szórványokban történt születések, házasságkötések és temetések száma felől az illetékes állami anyakönyvvezetőktől szerezzenek tájékozást. A tankötelesek száma felől, ha netalán a másfelekezetű iskolák igazgatói válasz nélkül hagynák ez iránti megkeresésüket, a kir. tanfelügyelőségtől kérjenek tájékoztató kimutatást.

Javasoljuk végezetre, hogy az egyetemes konvent két külön fejezet alatt foglalkozzék jövőben a misszió kérdésével. És pedig a jelenlegi módon tárgyalja és vegye számba a tulajdonképeni missziói körök és központok munkáit, minő pl. a slavoniai missziói egyházak és külön foglalkozzék jóval kisebb terjedelmű kimutatások bekérése alapján az anyaegyházakhoz beosztott szórványok gondozása ügyével. Egyetemesen érezzük, hogy mennyire nem alkalmasak a szétküldetni szokott roppant körülményes, rengeteg adatot összehalmazni kívánó nyomtatványok az ilyen, amazoknál kisebb jelentőségű missziói munkát adó szórványok gondozásának feltüntetésére. Ezen javaslatunk betérjesztésével a közóhajnak vélünk eleget tenni.

II.

Missziói bizottságunk betérjeszti továbbá az egyetemes konvent által a vallástanításnak a szórványokban leendő szervezését célzó s a lelkészeknek szétküldött s azok által kitöltött nyomtatványok alapján készült összesített kimutatását, mely szerint 20 itt feltüntetett anyaegyházhoz 212 szórvány tartozik.

E szórványok összes polgári népessége az 1910. évi népszámlálás adatai

szerint 113323, a reformátusok száma 1743, 6—12 éves korig 106, 12—15 éves korig 33 ref. tankötelest tüntetett ki a kimutatás. Valamennyi tengelyen közelíthető meg, kivéve Pécs több szórványát, hová vasuton mehet a lelkész.

E kimutatás szerint szervezendő lenne 14 vallástanítási központ, melyeken évenként 216 látogatás volna teljesítendő s ezek összes költsége 1600 K-ra rug, melyből fedezve van a jelenben 910 korona, az egyetemes konvent által 690 kor. lenne fedezendő.

Nem tartjuk a vallástanítás szervezését szükségesnek a kimutatásnak szintén felsorolt Bogdása, Cún, Drávaiványi, Kistótfalu, Gordisa és Okorág szórvényaiban, valamint azon anyaegyházak jelentéktelen egy-egy szórvényában sem, melyeknek lelkészeit fel sem hívtuk a konvet által kiadott kérdőívek kitöltésére.

Szervezendő a vallástanítás a következő egyházak szórvényaiban:

1. **Belvárd** fontos vallástanítási központja Borjád. A nagygeresdi egyezség megszűntével az evang. egyházak területén élő ref. hiveink lelki gondozása reánk vár. Legalább havonként egyszer meg kellene jelennie a belvárdi lelkész urnak Borjádon hitoktatás végett. Ezért részére kiutalandó lenne 120 korona évi fuvar- és tiszteletdíj.

2. **Garé** lelkésze kötelezendő lenne, hogy évenként 6 ízben tartson Görönyben vallástani órát. Javasolt díja 80 korona.

3. **Kákcshoz** tartozó Endrőc-pusztán a marócsai tanító végzi jelenben is a hitoktatást, melyért meghagyandó a jelenben is élvezett évi 120 kor.

4. **Katádfa** szórvényában Ranódfa-pusztán legalább 2 hetenként adandó egy óra. Díj 100 korona.

5. **Magyarmecske** a tankötelesek száma alapján megjelölendő egy központtal, évi hatszori megjelenés kötelezettségével, 60 koronával vétetett fel.

6. **Nagyváty** szórvényában Szentlőrincen hetenként 1 óra adandó. Évi tiszteletdíj és fuvardíj 400 korona.

7. **Peterd** szórvényaiban ugyancsak a legmegfelelőbb helyen egy központ létesítendő. Évenként hatszori megjelenés kötelezettségével a kilométer távolság alapján kapna évi 50 koronát.

8. **Nagyharsány** ugyancsak a 7. pont alatti módon évi 80 koronával vétetett fel.

9. **Pécs** szórvényai közül a jelenben 3 vallástanítási központ szervezendő: 1. Mecsekszabolcs. 2. Sásd. 3. Kaposszekcső. Évenként husszori megjelenés díja 200 korona.

10. **Rónádfa** lelkésze évenként hatszori megjelenésre lenne kötelezendő a Gusztávművi uradalmi iskolában, díja 45 korona.

11. **Siklósnagyfalu** két fontos szórvényában Bolmányon és Kácsfalun évenként négy-négyszeri hitoktatás tartandó legalább is. Tiszteletdíj 160 kor.

12. **Sósvertike** szórványában Erzsébet-pusztán, hol jelenben is a sósvertikei tanítónő tanít, hetenként egyszeri megjelenésért megállapítandó 80 K.

13. **Túrony** lelkésze Pogányban évi négyszeri látogatásra kötelezendő 65 korona díj ellenében.

14. **Ujmindszent** szórvényaiban egy központ létesítendő megfelelő helyen, évenként hatszori megjelenés kötelezettségével, tiszteletdíja 40 korona.

Bizottságunk a tiszteletdíjak megállapításánál általában a 80 filléres kilométerpénzt és 4 koronás napidíjat vett számítási alapul.

Ezekben van szerencsénk előkészítő-munkálatunkat a nagytiszt. egyházmegyei közgyűlés elé terjeszteni.

Szükségesnek tartjuk azonban előterjeszteni azon tiszteletteljes indítványunkat, hogy a háboru végeztével eszközöltessen az egyetemes konvent újabb összeírást e tárgyban. Tudvalevő dolog, hogy a háboru nagyban befolyásolja még a városokban is a ki- és beköltözések számát, mennyivel inkább a jobbára zsellérnépből álló szórványlakók számadatait. Lehetnek olyan arányu ki- és beköltözések egyházmegyénk szórvényaiban is, melyeknek következtében egészen megváltoznak intézkedéseink és szükségünk is.

Végül tisztelettel javasoljuk, hogy egyházmegyénk pénztárosa, esetleg missziói pénztárunk, szerezzen be a missziói bizottság elnöke használatára is egy népszámlálási kimutatást, hogy az mindenkor rendelkezésére álljon.

Kmft.

Széles Sándor

m b. tag.

Nyáry Pál

missziói biz. elnök.

Az egyházmegyei közgyűlés a miss. biz. jegyzőkönyvét tudomásul veszi, annak határozatot igénylő pontjait határozati erőre emeli, — egyben a Barsi Miklós biz. tag lemondása folytán megüresedett biz. tagságra Szabó József piskói lelkészt választja meg. A vallástánítás szervezéséről készített táblás kimutatás a jegyzőkönyv függelékében kinyomatandó.

34. Az egyházi elnöki széket

Sógor Endre legidősebb tanácsbíró foglalja el.

35. Olvastatott az egyházmegyei számvevőszék következő jelentése:

Nagytiszteletű Egyházmegyei közgyűlés!

Az egyházmegye számvevőszéke a hatáskörébe utalt ügyekről a következő tiszteletteljes jelentést terjeszti elő:

Az egyházmegye hatósága alatt álló pénztárak 1914. évi állapotának megvizsgálásáról és pedig:

A) Közpénztárnok kezelése alatt levő alapok.

I. Közpénztár.

1. 1913-ról áthozat	—	—	—	—	—	13,471·66	kor.
2. 1914. évi kamat	—	—	—	—	—	470·80	„
3. Közigazgatási segély	—	—	—	—	—	3,000·—	„
4. Kormányzati-járulék	—	—	—	—	—	2,861·10	„
5. Jegyzőkönyvek ára	—	—	—	—	—	335·16	„
6. Ezek késedelmi kamata	—	—	—	—	—	14·23	„
7. Nyomtatványok ára és vegyes	—	—	—	—	—	82·10	„
8. „Dányi“- , „Sógor“- , Nagy István-alap	—	—	—	—	—	177·—	„

összesen : 20,412·05 kor.

Kiadás :

1. „Dányi“- , „Sógor“- , „Nagy István-alap	—	152·—	kor.
2. Közigazgatási költség és ösztöndíj	—	6,721·29	„

összesen : 6,873·29 kor.

Maradvány : 13,538·76 „

Elhelyezve :

1. Kötvényeken	—	—	—	—	—	9,500·—	kor.
2. A vajszlói takarékpénztárban	—	—	—	—	—	2,832·85	„
3. Iványos S. elleni követelés	—	—	—	—	—	417·96	„
4. Készpénz	—	—	—	—	—	787·95	„

összesen : 13,538·76 kor.

Hátralék-követelés :

1. Kötvény-kamat 1914. dec. 31-ig	—	—	—	535·07	kor.
2. Kormányzati járulék	—	—	—	357·65	„
3. Jegyzőkönyvek árából	—	—	—	58·81	„
4. „Ádám A.-alap“ 2 évi kamata	—	—	—	18·60	„

összesen : 970·13 kor.

II. Tartalék alap :

1. 1913-ról áthozat	—	—	—	—	—	7,315·47	kor.
2. 1914. évi kamat	—	—	—	—	—	393·25	„
3. Tűzbiztosítási járulék	—	—	—	—	—	36·88	„
4. Subscriptió	—	—	—	—	—	10·—	„
5. Birság	—	—	—	—	—	54·—	„

összesen : 7,809·60 kor.

Elhelyezve:

1. Kötvényeken	— — — — —	3,180—	kor.
2. Kisharsányi lelkészi fizetési előlegben	— — — — —	935·60	„
3. A vajszlói takarékpénztárban	— — — — —	1,463·46	„
4. Hadikölcsön	— — — — —	1,462·50	„
5. Iványos S. ellen követelés	— — — — —	227·27	„
6. Készpénz	— — — — —	540·77	„

összesen : 7,809·60 kor.

Kamathátralék dec. 31-ig : 85·98 „

III. Missziói alap:

1. 1913-ról áthozat	— — — — —	556·70	kor.
2. 1914. évi kamat	— — — — —	25·30	„

összesen : 582— kor.

Elhelyezve a vajszlói takarékpénztárban 582— „

IV. „Ádám András-alap“.

1. 1913-ról áthozat	— — — — —	234·16	kor.
2. 1914. évi kamat	— — — — —	9·44	„

összesen : 243·60 kor.

Elhelyezve a siklósi takarékpénztárban 243·60 „

V. „Sógor Endre-alap“.

1. 1913-ról áthozat	— — — — —	409—	kor.
2. 1914. évi kamat	— — — — —	36·32	„

összesen : 445·32 kor.

Kiadás : 27— „

Maradvány : 418·32 „

Átadatott Sógor Endrének az alap kezelőjének.

VI. „Dányi Gábor-alap.“

1. 1913-ról áthozat	— — — — —	2,177·86	kor.
2. 1914. évi kamat	— — — — —	99·65	„

összesen : 2,277·51 kor.

Kiadás : 100— „

Maradvány : 2,177·51 „

Elhelyezve : 1. A vajszlói takarékpénztárban — 227·51 „

2. Hadikölcsön — — — — — 1,950— „

összesen : 2,177·51 kor.

VII. „Nagy István-alap.”

1. 1913-ról áthozat	— — — — —	4,732—	kor.
2. 1914. évi kamat	— — — — —	134·91	„
Összesen :		4,866·91	kor.
Kiadás :		50—	„
Maradvány :		4,816·91	„
Elhelyezve : 1. A vajszlói takarékpénztárban	— —	406·91	„
2. Bissei egyh. alap hadikölcsön	— — —	3,920—	„
3. „Egyházmegyei ösztöndíj-alap”	— — —	490—	„
Összesen :		4,816·91	kor.

VIII. Letétek :

Besencei lelk.-alap 2070·16	Besencei tan.-alap	1,035·08	kor.
Gyüdi lelkészi- és tanító-alap visszaadatott a letétbe helyező lelkésznek.			
Tésenfai egyházi-alap az egyházi hadikölcsön jegyzésére kiadatott.			
Kisszentmártoni tanítói-alap	— — — — —	121·80	kor.
Becefa-Zsibóti tanítói-alap	— — — — —	298·40	„
Adorjási lelkészi- és tanítói-alap	— — — — —	200—	„
Vajszlói tanítói-alap	— — — — —	360—	„
Rónádfai lelkészi-alap	— — — — —	647—	„
Sámodi tanítói-alap	— — — — —	634—	„
Markóci tanítói-alap	— — — — —	300—	„
Vajszlói lelkészi-alap	— — — — —	846—	„
Botykai lelkészi-alap	— — — — —	60—	„
Kákicsi tanítói-alap	— — — — —	749·60	„

IX. Páprádi lelkészi-alap.

1. 1913-ról áthozat	— — — — —	84,970·72	kor.
2. 1914. évi kamat	— — — — —	5,192·58	„
3. 1914. évi takarékpénztári kamat	— — —	36·54	„
4. Földbérlet	— — — — —	410—	„
5. Késedelmi kamat	— — — — —	3·40	„
Összesen :		90,613·28	kor.
Kiadás :		745·20	„
Maradvány :		89,868·08	„

Elhelyezve :

1. Kötvényeken	— — — — —	85,939·60	kor.
2. Vajszlói takarékpénztárban	— — — — —	1,361·15	„

3. Kaució	—	—	—	—	—	—	—	314·20	kor.
4. Iványos S. elleni követelés	—	—	—	—	—	—	—	1,618·65	"
5. Készpénz	—	—	—	—	—	—	—	634·48	"
összesen :								89,868·08	kor.
Előírt kamat dec. 31-ig	—	—	—	—	—	—	—	2,371·80	"
Előírt földbérlet	—	—	—	—	—	—	—	41·80	"

X. Lelkészi özvegy-árva gyámpénztár.

Bevétel :

1. Kötvények utáni kamat	—	—	—	—	—	—	—	6,636·32	kor.
2. Takarékpénztári kamat	—	—	—	—	—	—	—	336·73	"
3. Vegyesek	—	—	—	—	—	—	—	8·74	"
összesen :								6,981·79	kor.

Kiadás :

1. Özvegy-árva segélypénz	—	—	—	—	—	—	—	6,908·62	kor.
2. Igazgató választmány tiszteletdíja	—	—	—	—	—	—	—	40·—	"
3. Pénztárnok tiszteletdíja	—	—	—	—	—	—	—	300·—	"
4. Vegyesek	—	—	—	—	—	—	—	172·61	"
összesen :								7,421·23	kor.
1913-ról áthozat	—	—	—	—	—	—	—	121,341·35	kor.
1914. évi bevétel	—	—	—	—	—	—	—	6,981·79	"
összesen :								128,323·14	kor.
Levonva a kiadást :								7,421·23	"
Maradvány :								120,901·91	kor.

Elhelyezve :

1. Kötvényeken	—	—	—	—	—	—	—	111,656·20	kor.
2. Hadikölcsön	—	—	—	—	—	—	—	6,825·—	"
3. Takarékpénztárban	—	—	—	—	—	—	—	1,494·87	"
4. Készpénz	—	—	—	—	—	—	—	925·84	"
összesen :								120,901·91	kor.
Kamathátralék :								1,230·28	"
Előre fizetett kamat :								630·35	"

XI. Tanítói gyámpénztár.

1. 1913-ról áthozat	—	—	—	—	—	—	—	14,392·34	kor.
2. 1914. évi bevétel	—	—	—	—	—	—	—	850·12	"
összesen :								15,242·46	kor.
Levonva a kiadást :								720·75	"
Maradvány :								14,521·71	"

Elhelyezve:

1. Jelzálogkötvényeken — — — — —	12,140 —	kor.
2. Részvénykötvényeken — — — — —	473.20	„
3. Hadikölcsön — — — — —	975 —	„
4. Siklói takarékpénztárban és Hitelegyletben —	471.01	„
5. Készpénz — — — — —	462.50	„

Összesen: 14,521.71 kor.

Hátralék kölcsön-kötvény utáni kamat: 8.22 „

Hátralék részvény-kötvény utáni kamat: 3.46 „

Összesen: 11.68 kor.

1. Jelentjük, hogy az egyházak 1914. évi számadásai Kiscsány—Oszró és Kistótfalu kivételével rendben vannak: azok jóváhagyását kérjük. Ezzel kapcsolatban jelentjük, hogy a siklói egyház 1914. évi január 1-től, április 19-ig való számadásainak elkészítése végett számvevő kiküldése vált szükségessé, aki a helyszínén megjelenván, a számadást elkészítette; 24.60 kor. költségének fedezését Berényi István volt siklói h.-lelkész terhére kérjük megállapítani, mint akinek mulasztása miatt vált szükségessé a kiszállítás.

2. Az egyházak 1915. évi költségvetéseinek jóváhagyását javasoljuk.

3. Az egyházak az 1915. évi adókimetést Botyka, Csarnota, Hirics, Almás-keresztur, Siklósnagyfalu és Vajszló kivételével beküldötték, azok jóváhagyását kérjük.

4. Az esperes ur körlátogatása alkalmával különböző cimek alatt vezetett számadásainak jóváhagyását kérjük.

5. Esperes ur a paróchiális-könyvtár után esedékes összeget, mivel az egyházak már három évi könyvtárilletményt nem kaptak, takarékpénztárba helyezte el, erről való elszámolásának jóváhagyását kérjük.

6. Nagyharsány az 1914. évi egyházmegyei közgyűlés 60. sz. alatt hozott határozata alapján építési számadását beküldötte, annak jóváhagyását javasoljuk.

7. Az egyházmegye 1914. évi közgyűlése 50. sz. alatt a drávaszabolcsi egyházat felhivta, hogy rendkívüli szükségleteiről szóló költségvetését terjessze be. Az egyház a költségvetést elkészítette; jóváhagyását javasoljuk.

8. Az egyházak 1914. évi magtári számadásainak jóváhagyását javasoljuk. Kapcsolatban ezzel jelentjük, hogy a számszék az egyöntetű eljárás végett egy magtár-számadási mintát készített; annak a jegyzőkönyv függeléké-ként való kinyomatását kérjük s annak jóváhagyását a jövő 1916. évi egyházm. közgyűlésre halasztani javasoljuk.

9. Kérjük az egyházm. közgyűlést, hogy hívja fel az egyházakat, misze-rint adókimetéseiket rendes, ezen célra szolgáló nyomtatványokon terjesszék be.

10. Szalay Ferenc közpénztárnok, Sógör Endre lelkészi gyámpénztárnok

és Lukács Ferenc tanítói gyámpénztárnok uraknak az 1914. évi számadás terhe alól való felmentést megadni javasoljuk.

11. Jelentjük, hogy a számszék az egyházmegye költségelőirányzatát elkészítette, annak a függelékben való kinyomását s hatályának keltezését 1915. január 1-től kérjük.

12. A bissei egyház 1915. évi költségvetésének elkészítése számvevő kiszállását tette szükségessé; 22 kor. költségének fedezését az egyház terhére kérjük megállapíttatni.

Tekintettel arra, hogy egyházkerületünk minden egyházának egyöntetű minta szerint új leltára készült, az e. megyénkben eddig az évi számadás mellékleteként használt vagyonleltári iv „I. Ingatlanok” címlete teljesen feleslegessé vált, míg a többi része továbbra is szükséges, mert ez foglalja össze az évi számadás eredményét s adja a mérleget. A számszék azért javasolja, hogy míg a készlet tart, az eddigi vagyonleltári blanketta továbbra is használtassék, de az „I. Ingatlanok” címlet mellőzésével s mondassék ki egyszerűsmind kifejezetten e leltári iv évi betérjesztésének kötelezettsége. Az „I. Ingatlanok” címlet kitöltetlenül hagyása azért is indokolt, mert így külön számítás nélkül kitűnik az egyház vagyonának tényleges szaporodása avagy apadása, aminek megállapítása most már egyedüli célját képezi e leltár készítésének. Ugyancsak az évi vagyoni egyensúly világos megállapíthatása végett utasíttassanak az egyházak, hogy a magtári állományt évről-évre ugyanazon egysegár szerint értékeljék.

Harkány, 1915. augusztus 31.

Sipos Lajos
számszéki jegyző.

Szőllősy Antal
számszéki elnök.

Ezen előterjesztések alapján az egyházmegyei közgyűlés a következőket határozza :

1. Az egyházmegye a hatóság alá tartozó pénztárak és alapokról szóló jelentést tudomásul veszi.

2. Az egyházak 1914. évi számadásait Kiscsány-Oszip és Kistótfalu kivételével jóváhagyja; a siklői egyház 1914. évi jan. 1-től április 19-ig terjedő számadásának elkészítésekor felmerült 2460 kor. költségben Berényi István volt siklői h.-lelkész elmarasztalja.

3. Az egyházak 1915. évi költségvetését jóváhagyja.

4. Botyka, Csarnota, Hirics, Almáskeresztur, Siklósnagyfalu és Vajszló kivételével az 1915. évi adókimutéseket jóváhagyja.

5. Esperes ur visitai számadásait jóváhagyja.

Semminemű iskolába nem jár fiu	—	—	—	—	—	5
leány	—	—	—	—	—	11

Összesen : 16

A népességnek iskolába járó százaléka	—	—	—	—	—	7·78%
---------------------------------------	---	---	---	---	---	-------

A tankötelesek közül iskolába jár	—	—	—	—	—	99·99%
-----------------------------------	---	---	---	---	---	--------

A tankötelesek közül iskolába nem jár	—	—	—	—	—	0·01%
---------------------------------------	---	---	---	---	---	-------

Az egyház mindennapi iskolájába járt :

Ág. hitv. ev.	—	—	—	—	—	—	17
---------------	---	---	---	---	---	---	----

Róm. kath.	—	—	—	—	—	—	314
------------	---	---	---	---	---	---	-----

Görög keleti	—	—	—	—	—	—	1
--------------	---	---	---	---	---	---	---

Izraelita	—	—	—	—	—	—	17
-----------	---	---	---	---	---	---	----

Összesen : 349

A mulasztási esetek közül a községi előljáróság által megintetett	—	—	—	—	—	—	1,286
---	---	---	---	---	---	---	-------

megbirságotlatott	—	—	—	—	—	—	12
-------------------	---	---	---	---	---	---	----

figyelman kívül hagyatott	—	—	—	—	—	—	25,682
---------------------------	---	---	---	---	---	---	--------

Összesen : 26,980

3. Szorgalmi idő 8 hónapnál kevesebb 2 iskolában Tésenfán és Terehegyen (iskolaépítés miatt.)

A többenél legalább 8 hónap.

Hat osztály mindenütt van.

Tankötelesek : fiu	} 12—15 évig	—	—	—	—	433
--------------------	--------------	---	---	---	---	-----

leány	—	—	—	—	503
-------	---	---	---	---	-----

Összesen : 936

Ezek közül az egyház ismétlő iskolájába jár fiu	—	—	—	—	—	339
---	---	---	---	---	---	-----

leány	—	—	—	—	—	366
-------	---	---	---	---	---	-----

Összesen : 705

A felekezet hatósága alatt nem álló iskolába jár fiu	—	—	—	—	—	94
--	---	---	---	---	---	----

leány	—	—	—	—	—	136
-------	---	---	---	---	---	-----

Összesen : 230

Mindennemű iskolába jár fiu	—	—	—	—	—	433
-----------------------------	---	---	---	---	---	-----

leány	—	—	—	—	—	502
-------	---	---	---	---	---	-----

Összesen : 935

Mindennemű iskolába nem jár fiu	—	—	—	—	—	—
---------------------------------	---	---	---	---	---	---

leány	—	—	—	—	—	1
-------	---	---	---	---	---	---

Összesen : 1

A népességnek iskolába járó százaléka	— — — —	3·50%
A tankötelesek iskolába járó százaléka	— — — —	99·99%
A tankötelesek iskolába nem járó százaléka	— — — —	0·01%

4. Taneszközök: Fali olv. tábla 294. Fali fekete tábla 96 drb. Földgömb 58 drb. Térkép 256 drb. Számológép 67 drb. Szemléltető-ábrák 260 drb. Természettani 171 drb. Természettan 446 drb. Ásványpéldány 922 drb. Növény-példány 857 drb. Állatpéldány 528 drb. Természettani eszközök 933 drb. Könyvtár állaga 4680 péld. Minden rendes tantárgy tanítatik 61 tanteremben, nem tanítatik 3 teremben. Oktatást nyernek a növendékek hangjegyszeretben 6, összhangzatos éneklésben 5, rajzban 32, testgyakorlatban 34, kertészetben 31, női kézimunkában 2, valamely háziiparban 4 helyen. A tanítás eredménye: jeles 13, jó 22, kielégítő 11 helyen és pedig **jeles**: Peterd, Diósvizsló, Drávacsehi, Drávacsepely, Harkány, Kovácsida. Terehegy, Páprád, Markócz, Magyarmecske, Sósvertike, Bogdása, Kispeterd. **Jó**: Kistótfalu, Belvárd, Beremend, Old, Egyházasharaszti, Maty, Drávapalkonya, Drávaszerdahely, Ipacsfa, Márfa, Szava, Túrony, Rónádfa, Besencze, Marócsa, Botyka, Nagyvát-Kacsóta, Nyugotszenterzsébet, Nagypeterd, Rózsa, Denscháza, Katádfa. **Kielégítő**: Siklós (I.—VI. osztály összevonva, egy tanteremben tanítatik), Bisse, Csarnota, Drávaszabolcs, Garé, Rádfalva, Sellye, Cinderybogád, Okorág, Drávfok, Beczefa.

5. Iskolai célokra szolgáló vagyon:

Általános iskolai célokra szolgáló földek területe	58 hold, értéke	— — — — —	60,000 — kor.
Tanítói fizetésekre szolgáló földek területe	503 hold, értéke	— — — — —	195,160 — „
Általános iskolai célokra szolgáló ingatlanok és tőkepénzek értéke	— — — — —	— — — — —	203,000 — „
Összesen: 458,160 — kor.			

Egy évi kiadás, még pedig dologi kiadás:

Tanítói földek adója	— — — — —	955 — kor.
Tanítói nyugdíjadó	— — — — —	1,416 — „
Iskolai épületek fentartása és tűzbiztosítása	— — — — —	5,455 — „
Szegény gyermekek segélye és jutalmazása	— — — — —	120 — „
Vegyes kiadás	— — — — —	5,075 — „
Személyi kiadás tanítóknak:		
Földek jövedelméből, alapítványi kamatokból	— — — — —	14,188 — kor.
Termesztmények ára	— — — — —	979 — „
Tandij (Fizetésekiegészítés)	— — — — —	9,813 — „
Stoláre	— — — — —	752 — „
Pénzfizetés	— — — — —	90,261 — „

Összesen: 129,014 — kor.

A kiadások fedezetet nyertek :

Földek s alapítványi kamatokból — — — —	11,725.—	kor.
Tandij és stoláre — — — — — — —	2,750.—	„
Államsegély — — — — — — —	49,230.—	„
Községi segély — — — — — — —	3,509.—	„
Egyház pénztárából — — — — — — —	61,800.—	„

Összesen : 129,014.— kor.

6. Iskolaépület száma 64. A törvény kívánalmainak megfelel teljesen 25, részben 37, éppen nem 2, még pedig Baranyahidvég, Bisse. Összesen van 64 tanterem. 80-on felül Siklóson (mert az I—IV. oszt. egy tanterembeni tanul) Tanulók vegyesen vannak elhelyezve.

7. Azon egyházaknak népessége, melyeknek növendékei községi, illetőleg állami iskolába jártak : 4742.

8. Tanítók száma : férfi 61, nő 6, rendes 61, segéd 4, képesített 64, nem képesített 3.

Mindennapi felekezeti iskola van 63, ismétlő 61, községi, illetőleg állami iskola van mindennapi 12, ismétlő 10.

Lelkészi hivatal egyesítve van 4 egyházban. Vallástanítással foglalkozik 11 községi, illetve állami tanító. A tanítás eredménye *jeles* : Oszró, Iványi, jó : Kákics, Nagytótfalu, Siklósnagyfalu, Gordisa, *kielégítő* : Kisharsány, Nagyhar-sány I—III. o.

II. Népoktatási vegyes ügyek.

1. A siklósi körből a körügyelők jelentik, hogy a nagyharsányi iskolában sem dallamot, sem szöveget nem tanítanak ; a III—VI. osztályok pedig nem rendeltettek be vizsgára.

2. Az ormányvidéki körfelügyelők jelentik, hogy a törvényszerű iskola vizsgálatot nem tartották meg, mivel a körlelkész katonai szolgálatot teljesített, a körtanító pedig a hivatalos esküt le nem tévén, nem érezte hivatottnak magát a körvizsgálat megejtésére, ennek következtében az iskolák osztályozása hiányzik. Kiscsány növendékei az oszrói állami iskolába jártak s így külön nem osztályoztattak.

3. Kis Zoltán okorvidéki körlelkész az e. megye területéről távozáván, lemondott.

4. Az 1914. évi e. ker. jkv. 200. sz. határozatával felhívja az e. megyét, tanulmányozzák azt a kérdést és javaslatukat terjesszék elő arra nézve, miként lehetne a polgári iskolai szegény alapok létesítését megvalósítani ?

5. Az 1914. évi e. ker. jkv. 201. sz. határozatával utasítja az e. megyé-

ket tegyenek javaslatot arra nézve, hogy a felekezeti tanítók lakbérigényei az állami tanítókéval egyszínvonalra hozassék, továbbá hogy a ref. tanítók családi pótléka egyházi forrásból nyerjen fedezetet.

6. Az egyh. ker. jkv. 1914. évi 207. sz. határozatában az egyházmegyékhez teszi le tárgyalás céljából az elemi iskola II—VI. osztályban a női kézimunka tanítását és ennek díjazását.

7. A f. baranyai ref. tanítói egyesület beterjeszti f. évi július hó 5-én tartott választmányi ülésének jegyzőkönyvét, miután a tanítói egyesület ez évben rendes gyűlést nem tartott, határozatot nem hozott, a választmányi ülés jelentését tudomásul veszi.

Kulifay Elek

t. ü. b. jegyző.

Bús József

t. ü. b. elnök

1. Nagyharsányi tanító utasítatik a tanterv idevonatkozó rendelkezéseinek szigorú betartására.

2. Tudomásul szolgál.

3. Tudomásul szolgál s a lemondott Kis Zoltán okorvidéki körlelkész helyére és idejére Csikesz Sándor kiscsány—oszrói lelkész választatik meg.

4. Az egyh. megyei közgyűlés a községi iskolai szegény alapok létesítését örömmel fogadja, utasítván a kebelbeli lelkészeket és tanítókat, hogy gyülekezeteikben a hiveket a mondott humánus cél érdekében áldozatkészségre serkentsék, a f. évtől kezdődőleg bármily kis összeget biztosítsanak az alapnak költségvetéseikben, addig is, míg a kormányhoz törvényhatósági úton módjában lesz intézkedni.

5. A felekezeti tanítók lakbér-igényei az állami tanítókéval egy színvonalba hozandók, továbbá tekintettel arra, hogy az állami törvény a fekezeti tanítók köztisztviselőnek tekinteti s miután a kormány a saját alkalmazottainak megadta a családi, sőt a drágasági pótlékot, jogos igénye valósul meg a ref. tanítói karnak, ha a kormány egyforma mértékkel mér; felkéri tehát az egyházmegye a kerületet keresse meg a konventet, hogy ez irányban a kormány-nál eljárni sziveskedjék.

6. Az e. m. közgyűlés, ragaszkodva 1914. évi 34. sz. határozatában kifejezett álláspontjához, kimondja, hogy a női kézimunka tanításáról ott, ahol erre alkalmas tanerő van, az egyházak gondoskodjanak, egyébként a női kézimunka tanításának kötelezővé tételét nem látja szükségesnek.

7. Tudomásul szolgál.

8. A t. ü. b. javaslatára kimondja a közgyűlés, hogy az 1914. évi közgyűlésen tárgyalta szabályzat a más felekezetű, illetve kitért szülők gyermekei után behajtandó iskolafentartási költségek felszámítása tárgyában, valamint a „Szabályzat a felsőbaranyai egyházmegyei körfelügyelők és tanügyi bizottság működéséről” című 2 munkalat az idei jegyzőkönyv függelékéül kinyomattassék.

37. A felsőbaranyai ref. egyházmegye lelkeszi gyámintézete beterjeszti Harkányban, 1915. évi aug. 30-án tartott közgyűlésének jegyzőkönyvét, melyben arra kéri az egyházmegyét, hogy a gyámintézet által 1914-ben segélyezett özvegyek és árvák névsorát a közgyűlés jegyzőkönyvében szokott módon közzé tenni sziveskedjék.

Közgyűlésünk a kérelmet teljesíti.

38. A Sólyom András részéről hagyományozott alapítvány ügyében

a közgyűlés tudomásul veszi Pakuszi Gyula e. m. ügyésznek azt a jelentését, hogy a nevezett részéről a siklói ref. egyház népiskolája javára alapítványként hagyományozott 20,000 K biztosítása céljából özv. Sólyom Andrásné és Dr. Berki Gyula siklói lakosok ellen az egyházmegye megbízásából pert indított, de időközben özv. Sólyom Andrásné elhalálozván, ellene a pert beszüntette s az alapítványi összeg megfizetése iránt Dr. Berki Gyula ellen indította meg. A perfelvétel meg is tartatott, az előkészítő irat beadatott s a bizonyítási eljárás szept. 3-ára van kitűzve.

39. Az egyházi elnöki szék

ujból az esperes foglalja el.

40. Bemutattatott a belsősomogyi egyházmegye 1915. március 3-án tartott közgyűlésének ama határozata, melyben — tekintettel a M. P. I. T. igazgató-választmányának a biblia magyar kiadása és terjesztése érdekében tett kezdeményezésére — ajánlja, hogy az összes egyházközségek lépjenek be a M. P. I. T. rendes tagjai közé, évi 12 kor. tagsági díj fizetésének kötetettségével.

A közgyűlés, — bár meg van győződve a biblia magyar kiadásának és terjesztésének föltétlenül szükséges voltáról s ennek mielőbbi megvalósulását őszintén óhajtja, — mégis mielőtt ez ügy-

ben érdemleges határozatot hozna, bevérandónak véli a M. P. I. T. közgyűlésének e kérdésben való állásfoglalását.

41. Molnár János monori lelkésznek a 249/1913. sz. konventi határozat 2. pontja ellen beadott és a pesti egyházmegye által megküldött indítványa fölött

a közgyűlés, a 99/1915. sz. konventi határozatra való utalással napirendre tér.

42. A pécsi egyházközség ingatlan-vételi ügye.

A közgyűlés a pécsi egyház presbyteriumának 1913. évi jún. 5-én hozott 7. sz. és 1913. jún. 21-én hozott 6. sz. valamint az 1913. évi jún. 29-én tartott egyházközségi közgyűlésének 3. sz. azt a határozatát, amellyel a pécsi egyházközség jánosi Engel József eladó tulajdonát képező és Pécs szab. kir. város telekkönyvében 31. számú betétben 5. sorsz. 7520/2. b. hrsz. alatt felvett ingatlanból 183 □-ölet, mely vázrajzban feltüntetett terület a megosztás szerint 7520/3 új helyrajzi számot nyerend, négyszögölenként 17·50 K-ért, s így összesen 3202·50 K vételáron templomának kibővítése céljából megvásárolt, jóváhagyja s ennek alapján a bemutatott adásvételi szerződésre a jóváhagyási záradékot rávezetni rendeli. Tudomásul veszi egyszersmind, hogy az egyházközség a vételárat templomkibővítési alapjából fedezi.

A határozatot jóvá kellett hagyni, mert a vétel az egyházközségre nézve szükséges és előnyös, s mert a vonatkozó határozatok szabályszerűen — a presbyteriumnak 19 tagja lévén, — határozatképes ülésben hozattak.

A közgyűlés ezt a határozatát az összes iratokkal együtt az I. t.-c. 15. §. b) pontja értelmében az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti jóváhagyás végett.

43. Tésenfai egyház rendkívüli adókimetés ügye.

Egyházmegyei közgyűlésünk jóváhagyja a técsenfai egyháznak azon szabályszerűleg hozott határozatát, mely szerint a felázás folytán összeomlott s a lelkésszi lakáshoz tartozó istálló és pajta újjáépítéséhez az egyházmegyei elnökség engedélyével felvett 700 koronás kölcsön fedezésére 30%-os rendkívüli pótdadót s az épületanyag behordásához közmunkát vet ki az egyház tagjaira. Egyben tudomásul szolgál az egyházmegyei elnökségnek a sürgősen szükségelt kölcsön felvételére vonatkozó engedélye.

44. Belvárdi egyház rendkívüli adókivetésügye.

Egyházmegyei közgyűlésünk jóváhagyja a belvárdi egyház azon szabályszerű határozatát, mely szerint ugy a folyó év ápr. 1-től kezdődő időszakára, valamint az 1916. és 1917. évekre, harangozója feleltetésének fedezésére rendkívüli egyháziadót vet ki a következő módon: Vagyonára való tekintet nélkül fizet a folyó évben minden egészpár 60 fillért, — a félépárok 30 fillért. Az 1916—1917. években fizet minden egész pár 80 fillért, a félépárok 40 fillért.

45. Előterjesztetett a tésenfai egyházközség „Egyházfenntartási-alap” szervezése tekintetében alkotott szabályzata.

A közgyűlés az egyház 1915. jan. 3-iki pesbyteri és 1915. jan. 11-iki közgyűlési határozatával alkotott „Egyházfenntartási alap” szervezésére vonatkozó szabályzatát, amely kimondja, hogy az egyház a presbyterium kezelése alatt és az egyházmegye felügyelete mellett most meglevő 796.60 K-ás egyházfenntartói alapjából, az évi perselypénz, Isten dicsőségére történő adakozás és félmagtárjövdelem hozzácsatolásával 200,000 K-ig növekedő örök alapot létesít, mégis azzal a kikötéssel, hogy az alap kamata az adósegély esetleges teljes megszűnése esetén korábban is felhasználható a szabályzatban megjelölt korlátozás szerint, elismerésének kifejezése mellett jóváhagyja és megerősíti.

46. Bemutattatott a lúzsoki egyháznak az egyetemes konventhez intézett kérvénye, melyben kéri, hogy az iskola és tanítói lakás építésére megszavazott 550 kor. tőkekamatsegély alapján fölvet 11,000 kor. kölcsönből a tanterem felépítése után megmaradó összegnek kamatát a tanítói lakbér és kertilletmény fedezésére fordíthassa mindaddig, míg alkalmas lakást vehet a tanító részére.

A közgyűlés a kérvényt pártolólág terjeszti föl az egyházkerületi közgyűléshez a konvent elé leendő juttatás céljából, a maga részéről kikötendőnek tartván, hogy amennyiben a tanterem felépítése után fennmaradó és biztos helyen gyümölcsöztetendő összeg kamata a lakbér és kertilletmény fejében járó 240 koronát fölözi, e fölösleg évenként csatoltassék a tőkéhez, semmiféle más célra nem lévén az felhasználható s egyben utasítandó volna nevezett egyház a tanítói lakás-ügy mielőbbi végleges rendezésére, az e célra kapott kölcsönt rendeltetésére fordítván.

47. A pécsi egyház jelentését az egyházközségi bíróság megválasztásáról

a közgyűlés azon megjegyzéssel veszi tudomásul, hogy ezután a választás az ezt közvetlenül követő egyházmegyei közgyűlésnek jelentendő be, az E. T. V. t.-c. 6. §-ában biztosított jognak kellő időben való gyakorolhatása szempontjából.

48. A túronyi egyházközség beterjeszti presbyteriumának 1914. évi jún. 18-án hozott azt a határozatát, amely kimondja, hogy az iskola, tanítóilak és lelkészlakás a törvényes kívánalmaknak megfelelőleg újraépíttessék, erre vonatkozólag tervezet és költségvetés készíttessék, tőkekamatsegély kérvényeztessék, felajánlván az egyházközség törlesztésül jogerős határozatokon alapuló rendkívüli adókiivetésből származó évi 240 K. jövedelmet. E határozatban megbízzatik a lelkész, hogy a tőkekamatsegély megnyerésének idejében az adóslevél aláírására az egyházközségi közgyűlés jóváhagyását kérje ki.

Beterjesztetik egyszersmind 3 drb. terv és 3 drb. költségvetés összesen 34,404 K. előirányzattal és a presbyterium elnökének kérése e tervek és költségvetések jóváhagyása iránt.

A közgyűlés a beterjesztett iratokból azt látja, hogy a presbyterium e tervek és költségvetések tárgyában még nem határozott. Nem határozott az egyházközségi közgyűlésen a kölcsön felvétele ügyében.

Viszont megállapítatik, hogy az egyetemes konvent 1915. május hóban hozott 127 sz. határozatával iskolaépítés céljaira 1915-től fogva évi 400 K tőkekamatsegélyt utalványozott.

Ezeknek megállapítása után tekintettel arra, hogy a túronyi iskola veszélyes állapota miatt hatósági bezárás előtt áll, amiért is az e. m. közgyűlés már többször, legutóbb 1913. évi 34. és 49. sz. határozatával nyomatékosan utasította az egyházat, hogy az iskola és tanítóilak megfelelővé tételéről gondoskodják; tekintettel az egyetemes konvent 8,000 K tőkének megfelelő kamatsegélyt megállapító 127/1915. sz. határozatára; tekintettel végül arra, hogy az egyházközség jogerős határozatokkal évi 240 K-t az építés céljára már megszavazott, melyből a tőkekamatsegély tőkéjének törlesztése csak évi 80 koronát köt le s a még fennmaradó évi 160 K jövedelem mintegy 2000 K kölcsön 32 esztendő törlesztésére elégséges, az

egyház fontos érdekeinek szemelőtt tartásával, az építés mielőbbi előkészíthetése eszközölhetése céljából a közgyűlés egyelőre 10,000 K kölcsön felvételét engedélyezi, melynek törlesztésül és kamataiul ekként a tőkekamatsegély és az említett évi 240 K-ás rendkívüli adó szolgálанд.

Ujlag nyomatékosan utasittatik az egyház, hogy az iskola és tanítóilak megfelelővételéről, valamint a lelkészi lakás szükséges kijavításáról mielőbb gondoskodják s e célból a presbyterium vegye tárgyalás alá a készített terveket és költségvetéseket s az egyház anyagi helyzetének szemelőtt tartásával határozza el az építkezés tervét, mérvét, mikéntjét és a már részleteikben elfogadott tervek és költségvetések terjesztendő be az esperesi hivatalhoz az e. m. építkezési bizottság által leendő jóváhagyás végett.

Amennyiben a presbyterium által részleteikben elfogadott tervek szerinti építkezés az engedélyezett 10,000 K-ás kölcsönből nem lenne eszközölhető, a még szükséges kölcsön felvétele tárgyában — a fedezetről való gondoskodás mellett hozzon határozatot a presbyterium és az egyházközségi közgyűlés, mert az e. m. közgyűlés újabb kölcsönt csak így engedélyez.

E határozat a kölcsönfelvétel jóváhagyása végett az I. t.-c. 15. §. d. pontja értelmében az egyházkerületi közgyűlés elé terjesztetik.

49. Az egyházmegyei építkezési bizottság tagjaiul a lemonadás folytán megüresedett helyekre

közgyűlésünk: Sógor Endrét és ifj. Morvay Ferencet választja meg.

50. A bissei egyház ingatlan eladási ügye.

A közgyűlés a bissei egyház presbyteriumának 1915. márc. 13-án hozott 31. sz., valamint 1915. márc. 28-án tartott egyházközségi közgyűlésének 12. sz. azt a határozatát, amellyel a bissei egyház a Bisse község 235. sz. telekkönyvi betétében foglalt ingatlanok körül a † alatti 1. sorsz. 294. hrsz. ivánkadülöbéli 77. □-öl nagyságu pince ingatlant egészben, 300 K eladási árért ifj. Vastag Ferenc és neje Biró Mári vevőknek, — a Bisse község 235. sz. telekkönyvi betétében foglalt ingatlanok közül a † alatt 3. sorsz. 532. hrsz. teknítői dülöbéli 641. □-öl nagyságu szőlőföld ingatlant pedig szintén egészben Szabó János és neje Kis Katalin vevőknek 512.80 K eladási árért örök áron eladja, jóváhagyja s ennek alapján a bemutatott adásvételi szerződésekre a jóváhagyási záradékot rávezetni rendeli.

A határozatot jóvá kellett hagyni, mert mindkét eladás az egyházra nézve előnyös és mert a vonatkozó határozatok szabályszerűen hozottak. Utasítatik azonban az egyház, hogy az eladási árat alapként kezelje.

A közgyűlés ezt a határozatát az összes iratokkal együtt az I. t.-c. 15. § b) pontja értelmében az egyház kerületi közgyűlés elé terjeszti jóváhagyás végett.

51. A rónádfai egyházközség ingatlanvételi ügye.

Az egyházmegyei közgyűlés a rónádfai egyházközség közgyűlésének a presbyterium javaslatára 1914. évi március hó 1-én hozott azt a határozatát, illetőleg a megkötött azt az adásvevési szerződést, amellyel a rónádfai egyházközség Rónádfa politikai községtől a rónádfai 70. sz. betétben A 11. és 2. sorszám, 9. és 10. hrsz. szám alatt fölvelt házat és kertet 1200 korona vételáron iskolaépület és tanítói lakás céljára megvette, az I. t.-c. 56. § k) pontja alapján jóváhagyja és a bemutatott adásvevési szerződésre a jóváhagyási záradékot rávezetni rendeli.

A határozatot, illetőleg az adásvételi jogügyletet jóvá kellett hagyni, mert a rónádfai egyházközségben a lelkész-tanítói állás szétválasztása folytán új tanítói állás szerveztetett, s így a szóbanforgó telekre az egyháznak szüksége van. A telek vételi ára pedig megfelel az ottani gazdaságforgalmi viszonyoknak.

A közgyűlés ezt a határozatát az összes iratokkal együtt az I. t.-c. 15. § 1. bek. értelmében az Egyházkerületi Közgyűlés elé terjeszti jóváhagyás végett.

52. Kisharsányi rendkívüli adókivetés.

Egyházmegyei közgyűlés véglegesen jóváhagyja a kisharsányi egyháznak törvényeink rendelkezésének megfelelőleg hozott azon határozatát, melyszerint miután 2035 korona 61 fillért tevő adósságát rendes bevételeiből letörleszteni nem képes, az 1916—1918. évekre az államiadó 10%-át kiveti az egyháztagokra rendkívüli adó gyanánt s a három év alatt, évenként befolyó mintegy 650 korona rendkívüli adó bevételből fogja letörleszteni jelen adósságát.

53. Az egyházmegyei tanítói képviselők megbízatása letelvén,

a közgyűlés a 3 rendes és 2 pót-képviselői tagságra a szavazást elrendeli. Az egyházak felhivatnak, hogy szavazataikat a 19. pontban megnevezett szavazatbontó bizottság elnökéhez november 1-ig adják be.

54. Bemutattatott az okorág-monosokori társegyházak kérvénye, melyben a hadbavonult tanító helyettesének javadalmazására havi 100 kor. segély kieszközlését kéri.

A közgyűlés, annak hangsúlyozása mellett, hogy a helyettes-tanító fizetéséhez a kérvényező társegyháznak legalább felerészben való hozzájárulását föltétlenül kívánatosnak tartja, a kérvényt fölterjeszti az egyházkerületi közgyűléshez, az egyházmegyének nem állván rendelkezésére a segélyadás céljára semminemű forrás.

55. Az egyházmegyei elnökség a közgyűlés tagjainak megjelenésükért szíves köszönetét fejezi ki s

a közgyűlést bezárja.

Ezen jegyzőkönyv 1—55. pont alatti határozatait hitelesítjük.

Harkányban, 1915 szeptember 1.

Szabó Károly

főjegyző.

Nyáry Pál

aljegyző.

Bocsor László

aljegyző.

Nagy Imre

esperes.

Horváth István

hit. biz. tag.

Józan Sándor

hit. biz. tag.

II.

Bírósági ülési jegyzőkönyv.

Fölvétetett Harkányban, 1915. augusztus 31-én. Nagy Imre esperes és Benkő Gyula gondnok elnöklete alatt jelen voltak: Sógor Endre, Szabó Károly, Szalay Ferenc, Szöllősy Antal lelkészi, Horváth István, ifj. Morvay Ferenc, Pakuszi Gyula, Varga Nagy István, Dr. Fejes János világi tanácsbírák, utóbbi mint jegyzőkönyvvezető is és Bocsor László aljegyző, mint jegyzőkönyvvezető.

1. Az V. t.-c. 13. §-ának rendelkezéséhez képest felhívja az elnökség a bíróságot az időszaki tanács megalakítására.

Az időszaki tanács tagjaiul megválasztottak: Szabó Károly, Szöllősy Antal, Fejes János dr. rendes, Sógor Endre, Pakuszi Gyula, Horváth István póttagok.

A) Fegyelmi bírósági ügyek:

2. A felsőbaranyai református egyházmegyei egyházi bíróság, mint fegyelmi bíróság, a Berényi István volt siklői helyettes lelkész ellen hivatalból indított fegyelmi ügyben Harkányban, 1915. augusztus 31-én tartott ülésében a lefolytatott tárgyalás után a következőképen

í t é l t:

Berényi István, volt siklői helyetteslelkészt, most öcsényi segédlelkészt, vétkesnek mondja ki az V. t.-c. 34. §-ának A) 1. pontjába ütköző fegyelmi vétségben, amelyet az által követett el, hogy a siklői egyház 1913. évi számadását 1914. évi március hó 31-ig az egyházmegyei számvevőséghez be nem terjesztette, sőt ezt a számadást egyáltalán el sem készítette, amiért is a számvevőség kénytelen volt azt hivatali tisztéből kifolyólag egy kiküldötte által a helyszínén 1914. évi április hó 30-án elkészíttetni.

Az egyházmegyei bíróság ezért Berényi Istvánt a fölhívott törvény 35. §-ának a) pontja alapján rosszalásra ítéli.

Kötelezi továbbá arra, hogy a számadásnak a helyszinén való elkészítésével fölmerült 49 K. 80 f. költséget 15 nap alatt, végrehajtás terhe mellett az azt előlegező siklósi egyházközség pénztárának megfizessen.

I n d o k o l á s :

Az egyházmegye számvevőségének szabályzata és ügyrendje az 56. §-ban akként rendelkezik, hogy az egyházközségi számadás a következő év március havának 31. napjáig a számvevőszéki elnökhöz beterjesztendő.

Ezen számadásnak az elkészítése és pontos időre való beterjesztése az I. t.-c. 143. §-ának a) pontjában foglalt rendelkezés szerint a lelkésznek a kötelessége.

Berényi István volt siklósi helyetteslelkésznek, aki az egyház-igazgatás körében a lelkésszel azonos jogokkal fölruházottnak és azonos kötelességekkel terheltnek tekintendő, ezek szerint hivatali teendőjét képezte, hogy a siklósi egyházközség 1913. évi számadását 1914. évi március hó 31-ig a számvevőszék elnökéhez beterjessze. Ennek a kötelességének a nevezett nemcsak meg nem felelt, hanem a hozzá 1914. évi április hó 7-én intézett sürgetésre sem válaszolt, sőt a számadást egyáltalán nem készítette el, amiért azután 1914. évi április hó 16-án a számvevőszék Bocsor László számvevőt küldötte ki Siklóusra, aki a számadást elkészítette. Ezután a számadás a számvevőszékhez beterjesztetett.

A vádlott 1914. évi augusztus hó 6-án kelt beadványában azzal védekezett, hogy a számadás beterjesztését az akadályozta, hogy a gondnoki napló nem volt készen, továbbá annak a fölfo-gásának adott kifejezést, hogy ő nem ért a számadáshoz, mert a theologián ilyet neki nem tanítottak. Utóbbi beadványában azonban, amely 1915. évi július hó 12-én kelt, beismeri, hogy a számadások el nem készítésével, kellő időben a számvevőszékhez be nem terjesztésével mulasztást követett el. Ugyanezt elismerte a tárgyaláson is.

Az egyházmegyei bíróság az előadottnakl fogva a vádlott mulasztását igazolva látja és megállapítja, hogy a vádlott magatartása az V. t.-c. 34. §-ának A) 1. pontjába ütköző fegyelmi vétséget képez. Ezért tehát ebben a vétségben a vádlottat vétkesnek mondotta ki s megbüntette.

A büntetés kiszabásánál a bíróság súlyosító körülményeket nem észlelt, ellenben enyhítő körülménynek tekintette a vádlott utóbbi nyilatkozatában foglalt töredelmes beismerést, fiatalkorát, amely

okoknál fogva a megtorlásnak csak csekély mértékét, a 35. §. a) pontjában jelzett rosszalást találta alkalmazandónak. Remélvén, hogy a rosszalás kijelentésében rejlő intelemmel eléretett a büntetés egyik legfőbb célja, a rendellenes cselekmény elkövetésétől való visszatartás.

A számvevői költségeken történt marasztalás jogkövetkezménye a vétkekesség kimondásának.

3. A felsőbaranyai református egyházmegyei egyházi bíróság, mint fegyelmi bíróság, Kotzó János drávaiványi-i ref. lelkész és társai ellen hivatalból indított fegyelmi ügyében alulirott napon és helyen megtartott tárgyalás után a következőképen

í t é l t:

Az egyházmegyei fegyelmi bíróság Kotzó János drávaiványi lelkészt, Gál Sándor gondnokot, Varga József, Peti János, Döme Sámuel, ifju Szojkó József, Nagy M. János, Gajdon János, Mihó János, Gajdon Sándor drávaiványi-i presbytereket vétkeseknek mondja ki, az egyházi V. t.-c. 34. §. 2. pontjába ütköző fegyelmi vétségben, amely vétséget elkövették az által, hogy az egyházmegye 1913. évi közgyűlésének 31. sz. 6. pontjában foglalt azon határozatának, hogy espereslátogatás alkalmából felmerült költségekből 150 koronát visszatérítsenek, mind a mai napig eleget nem tettek.

Ezen fegyelmi vétségért az V. t.-c. 35. §-a a) pontja alapján őket rosszalásra ítéli.

Költség nincs, e tekintetben ítéletet hozni nem kellett.

I n d o k o k:

Az 1913. évi egyházmegyei közgyűlés 31. sz. 6. pont alatt hozott határozatával a számszék indítványára arra köteleztetett a presbyterium, hogy az 1911—1912. évi espereslátogatás alkalmával való túlköltekezésből az egyház pénztárába 150 koronát fizessen vissza, azonban ezen kötelezettségének eleget nem tett s így az 1914. évi közgyűlés 30. sz. 5. pont alatt hozott határozattal a fegyelmi eljárás megindított.

A fegyelmi eljárás során a fegyelmi vétség elkövetését meg kellett állapítani, mert tény, hogy a presbyterium a határozatnak eleget nem tett, a 150 koronát mind a mai napig vissza nem térítette, miből az egyháznak kára származott s mert a határozatra az egyházmegyének még csak jelentést sem tett.

A büntetés kiszabásánál azonban enyhítő körülménynek véte-

tett a fegyelmi tárgyalás során a presbyterium elnökének a számszék volt elnöke által is megerősített azon előadása és védekezése, hogy a presbyterium az 1911—1912. évi presbytereket felszólította a 150 kor. visszafizetésére, azonban azok a fizetést megtagadták s hogy ezt magánközlés alakjában a számszéki elnöknek bejelentette.

Jelen ítélet, miután abban a felek megnyugodtak, jogerős s áttétetik az egyházmegyei elnökséghez, hogy az egyházmegye határozatának szerezzen érvényt.

B) Közigazgatási bírósági ügyek :

4. A felsőbaranyai ref. egyházmegye egyházi bírósága, mint közigazgatási bíróság, Makay Márton bissei tanítónak, mint panaszosnak, a bissei egyház ellen beadott keresete ügyében Harkányban 1915. augusztus 31-én tartott ülésében a következő

v é g z é s t h o z t a :

A bíróság a bissei lelkész jelentéséből megállapítja, hogy Makay Márton panaszos hadban van.

Ezért az eljárást felfüggeszti.

5. A felsőbaranyai ref. egyházmegye bírósága, mint közigazgatási bíróság, Sziládi István nyugalmazott katádfai tanítónak a katádfai egyház ellen indított közigazgatási ügyében Harkányban 1915. augusztus 31-én tartott tárgyalás alkalmával a következőleg

i t é l t :

Sziládi István nyugalmazott tanító keresetével elutasítatik.

I n d o k o l á s :

Tekintettel arra, hogy Sziládi István nyugalmazott tanító az iratok melletti nyilatkozata szerint a katádfai tanítói állásából történt kilépésekor, 1912. augusztus 25-én kijelentette, hogy 1912. évi augusztus 31-ig, tehát szolgálata utolsó napjáig teljesen ki van elégítve és semmi követelése nincs; — tekintettel továbbá arra, hogy a panaszos szolgálati ideje alatt a tanítói díjlevelében néki biztosított járandóságot, — illetve a tűzifáért a konvent által megállapított összeget megkapta, — a panasz alaptalannak és elutasítandónak találtatott.

6. A felsőbaranyai ref. egyházmegyei egyházi bíróság, mint közigazgatási bíróság, Fekete Sándor panaszosnak a cinderybogádi egyház elleni közigazgatási bírósági ügyében Harkányban, 1915. augusztus 31-én megtartott tárgyalás után a következő

v é g z é s t h o z t a :

Mivel a panaszos a tanítói fizetés részét alkotó államsegély ügyének rendezéséig keresetét tárgyaltatni nem kívánja, a bíróság az ítélet meghozatalát elhalasztja.

Nagy Imre

esperes, lelkeszi elnök.

Benkő Gyula

gondnok, világi elnök.

Bocsor László

lelkészi aljegyző,

Dr. Fejes János

világi aljegyző,

jegyzőkönyvvezetők.

I. Függelék a 10. sz. határozat m) pontjához.

K i m u t a t á s

a rokkant katonák javára eszközölt gyűjtésről.

								Kor.
1.	Adorjás	—	—	—	—	—	—	53'—
2.	Baranyahidvég	—	—	—	—	—	—	13'80
3.	Becefa-Zsibót	—	—	—	—	—	—	26'80
4.	Belvárd	—	—	—	—	—	—	28'64
5.	Beremend	—	—	—	—	—	—	55'60
6.	Besence	—	—	—	—	—	—	12'—
7.	Bisse	—	—	—	—	—	—	31'28
8.	Bogdása	—	—	—	—	—	—	66'02
9.	Botyka	—	—	—	—	—	—	36'18
10.	Cinderybogád	—	—	—	—	—	—	27'—
11.	Cún	—	—	—	—	—	—	22'24
12.	Csarnóta	—	—	—	—	—	—	9'98
13.	Dencsháza	—	—	—	—	—	—	69'50
14.	Diósvizsló	—	—	—	—	—	—	62'90
15.	Drávacsehi	—	—	—	—	—	—	43'78
16.	Drávacsepely	—	—	—	—	—	—	61'24
17.	Drávafok	—	—	—	—	—	—	—'—
18.	Drávaiványi	—	—	—	—	—	—	50'—
19.	Drávapalkonya	—	—	—	—	—	—	112'08
20.	Dráwapiski	—	—	—	—	—	—	11'34
21.	Drávaszabolcs	—	—	—	—	—	—	82'79
22.	Drávaszerdahely	—	—	—	—	—	—	40'—
23.	Egyházasharaszti	—	—	—	—	—	—	112'90
24.	Garé	—	—	—	—	—	—	8'56
25.	Gordisa	—	—	—	—	—	—	43'30
26.	Gyúd	—	—	—	—	—	—	40'48
27.	Harkány	—	—	—	—	—	—	168'20
28.	Hirics	—	—	—	—	—	—	22'30
29.	Ipacsfa	—	—	—	—	—	—	35'—
30.	Katádfa	—	—	—	—	—	—	45'98
31.	Kákics	—	—	—	—	—	—	6'—
32.	Kémes	—	—	—	—	—	—	60'12
33.	Kiscsány—Oszró	—	—	—	—	—	—	—'—
34.	Kisharsány	—	—	—	—	—	—	87'60
35.	Kispeterd	—	—	—	—	—	—	16'82
36.	Kisszentmárton	—	—	—	—	—	—	23'40
37.	Kistapolca	—	—	—	—	—	—	6'90

Átvitel: 1593'73

								Kor.
Áthozatot: 1593·73								
38.	Kistótfalu	—	—	—	—	—	—	30·—
39.	Kovácsbida	—	—	—	—	—	—	27·90
40.	Körös	—	—	—	—	—	—	100·94
41.	Lúzsok	—	—	—	—	—	—	2·60
42.	Magyarmecske	—	—	—	—	—	—	14·75
43.	Matty	—	—	—	—	—	—	29·16
44.	Márfa	—	—	—	—	—	—	16·80
45.	Monosokor	—	—	—	—	—	—	5·40
46.	Nagyharsány	—	—	—	—	—	—	310·44
47.	Nagypeterd	—	—	—	—	—	—	20·12
48.	Nagyótfalu	—	—	—	—	—	—	76·06
49.	Nagyváty	—	—	—	—	—	—	142·57
50.	Nyugotszenterzsébet	—	—	—	—	—	—	12·18
51.	Okorág	—	—	—	—	—	—	5·30
52.	Old	—	—	—	—	—	—	26·16
53.	Páprád	—	—	—	—	—	—	24·50
54.	Peterd	—	—	—	—	—	—	18·10
55.	Pécs	—	—	—	—	—	—	41·27
56.	Piskó	—	—	—	—	—	—	60·—
57.	Rádfalva	—	—	—	—	—	—	15·—
58.	Rónádfa-Hernádfa	—	—	—	—	—	—	160·16
59.	Rózsafa	—	—	—	—	—	—	34·34
60.	Sámod	—	—	—	—	—	—	100·20
61.	Sellye	—	—	—	—	—	—	109·02
62.	Siklós	—	—	—	—	—	—	250·—
63.	Siklósnagyfalu	—	—	—	—	—	—	74·23
64.	Sósvertike	—	—	—	—	—	—	108·—
65.	Szaporca	—	—	—	—	—	—	—·—
66.	Szava	—	—	—	—	—	—	6·50
67.	Terehegy	—	—	—	—	—	—	28·62
68.	Tésenfa	—	—	—	—	—	—	20·17
69.	Túrony	—	—	—	—	—	—	35·20
70.	Ujmindszent	—	—	—	—	—	—	21·—
71.	Vajszló	—	—	—	—	—	—	21·30
72.	Vejtő	—	—	—	—	—	—	21·80
73.	Zaláta	—	—	—	—	—	—	5·20

Összesen: 3568·72

II. Függelék a 33. sz. határozathoz.

A felsőbaranyai ref. egyházmegye szórányaiban

s z e r v e z e n d ő v a l l á s t a n i t á s

ügyében szétküldött konventi kérdőívek alapján szerkesztett

összesített kimutatás.

Egyházmegyénkben 20 anyaegyházhoz van beosztva: 212 szórvány.*)

Összes polgári népesség: 113,323.

Reformátusok száma: 1,743.

Tankötelesek 6—12 évesig: 106.

Tankötelesek 12—15 évesig: 33.

Konfirmáltak száma: 6.

Szervezendő vallástanítási központ: 14.

Tartandó lenne évenként: 216 vallásóra.

A szervezés kerülne: 1600 koronába.

Ebből fedezve van: 910 korona.

Az egyetemes konvent hozzájárulása volna évi 690 korona.

*) Van még néhány jelentéktelenebb szórvány, melyeknek lelkészeihez nem küldtünk kérdőívet.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			
Sorszám	Vármegye	Anyae gyházak, melyekbe az egyes szórványok beosztattak:	A miss. területhez tartozó közs.-ben						Hány km. a vallás- tanítás végett kijel- ölt hely az anya- egyháztól?	Hogyan lehet meg- közelíteni?	Fuvar-díj km.- ként 80 f.-vel		Ki tanít
			összes polgári	református	6—12 é v e s		12—15 é v e s				K	f	Jelenben
					tankö- teles	iskolás	tankö- teles	iskolás					
			népesség		gyermek								
1	B a r a n y a v á r g y e	Belvárd	13390	98	4	4	1	1	7.33	T e n e l y e n ³⁾	6	—	Lelkész
2		Bogdása	799	40	4	4	—	—					
3		Cún	232	83	5	5	—	—					
4		Drávaiványi	1307	56	—	—	—	—					
5		Garé	3429	211	1	1	4	4	10. —		8	—	
6		Gordisa	103	14	1	1	—	—					
7		Kákics	222	71	10	10	4	4					Tanító
8		Katádfa	1867	49	12	12	11	11	2.05		2	—	
9		Kistótfalu	3817	27	3	3	—	—					
10		Magyarmecske	2843	60	3	3	—	—	7. —		6	—	
11		Nagyharsány	11158	183	?	?	?	?	10. —		8	—	
12		Nagyváty	7910	168	9	9	4	4	7. —		6	—	Lelkész
13		Okorág	683	79	15	15	—	—					
14		Peterd	5561	69	9	9	2	2	4.05		4	—	
15		Pécs ¹⁾	42997	247	10	10	—	²⁾			20	60	Lelkész
16		Rónádfa	3230	76	6	6	4	4	4. —		3	20	
17		Siklósnagyfalu	9568	102	5	5	2	2	38. —		30	40	
18		Sósvertike	?	33	6	6	—	—	3. —		2	—	Tanító
19		Túrony	2161	35	1	1	—	—	16. —		12	—	
20		Ujmindszent	2046	42	2	2	1	1	3. —		2	40	
		Összesen :	113323	1743	106	106	33	33					

¹⁾ Pécsi lelkész 250 K-t kap kongruájának összes szórványaiért. — Pécs önfenntar-
tásra kap évi 1000 K. missziói segélyt.

²⁾ Adatok csak a kijelölt központokra nézve ismeretesek.

³⁾ Pécs több szórványa vasuton közelíthető meg.

A 10 és 18-ik pont alatti számok kerek összegek.

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24			
Vallást?	Hány izben jelenjék meg vallástanításra?				Napidíj	A 18. rovat alattihoz mivel járulnának								Mennyit kérnek az e. konv.-tól?	Jegyzet
Jövőben	hetenként	évenként	Hány órát tanítson?			az egyházi lapok?		a missziói kör pénz-tára?		egyház-megye		egyház-kerület			
	hetenként	évenként	hetenként	évenként		K	K	f	K	f	K	f	K		
Lelkész		12		12	4	120	—			40				80	
		Sze	rve	zés	re	ni	n	cs		szü	ks	ég			
		Sze	rve	zés	re	ni	n	cs		szü	ks	ég			
Lelkész		Sze	rve	zés	re	ni	n	cs		szü	ks	ég			
		6		6	4	80	—			50	*)			30	
		Sze	rve	zés	re	ni	n	cs		szü	ks	ég			
Tanító	1	40	1	40		120	—					120			
Tanító		20		20		100	—					30		70	
		Sze	rve	zés	re	ni	n	cs		szü	ks	ég			
Lelkész		6		6	4	60	—					10		50	
Lelkész		6		6	4	80	—							80	
Lelkész	1	40	1	40	4	400	—			250	*)			150	
		Sze	rve	zés	re	ni	n	cs		szü	ks	ég			
Lelkész		6		6	4	50	—					20		30	
Lelkész		20		20	4	200	—			200	*)				
Lelkész		6		6	4	45	—							45	
Lelkész		4		4	4	160	—			150	*)			10	
Tanító	1	40	1	40		80	—					40		40	
Lelkész		4		4	4	65	—							65	
Lelkész		6		6	4	40	—							40	
		216		216		1600	—			650	—	260		690	

*) A kitüntetett összeget lelkész-kongruájában, mint utiátalányt kapja.

III. Függelék a 35. sz. határozat 9. pontjához.

A ref. egyházközség magtári számadása az 19-ik évről.

Sorszám	Megnevezés	Járandóság		Befizetés		Hátralék	
		Hl.	l.	Hl.	l.	Hl.	l.
A) Bevétel:							
1	Múlt évi készgabonamaradványból	10	10	10	10	—	—
2	Múlt évi maradvány kötelezőn —	100	—	10	—	90	—
3	Kamathátralékból — — — —	5	—	3	—	2	—
4	Folyó évi kamatból — — — —	13	20	10	—	3	20
5	Folyó évben kihelyezett kölcsönből	10	—	—	—	10	—
6	Szaporodás — — — — —	—	30	—	30	—	—
Összesen :		138	60	33	40	105	20
B) Kiadás:							
1	Folyó évi kölcsönkihelyezés —	10	—	10	—	—	—
2	Eladva — — — — —	—	50	—	50	—	—
3	Leírás — — — — —	—	50	—	50	—	—
Összesen :		11	—	11	—	—	—
Mérleg:							
Bevétel — — — — —						33	40
Kiadás — — — — —						11	—
Készgabona-maradvány :						22	40
A magtári vagyon megállapítása:							
1	Készgabona — — — — —	—	—	—	—	22	40
2	Kötelezőkön (2. 5. tétel) — — — —	—	—	—	—	100	—
3	Kamathátralékban (3. 4. tétel) — — — —	—	—	—	—	5	20
4	Egyéb — — — — —	—	—	—	—	—	—
Összesen :						127	60

..... 19 évi hó napján.

..... gondnok.

Ezen számadás a presbyterium 19 év hó napján
tartott ülésében megvizsgálatván, helyesnek találtatott......
ps. jegyző......
presbyterek......
lelkész.

IV. Függelék a 35. sz. határozat 12) pontjához.

S z ü k s é g l e t :

1.	Esperesi tiszteletdíj — — — — —	2000.—	kor.
2.	Főjegyzői tiszteletdíj és visita-kiséret — — — — —	320.—	"
3.	2 aljegyzői tiszteletdíj à 80 kor. — — — — —	160.—	"
4.	Számszéki elnöki tiszteletdíj — — — — —	160.—	"
5.	2 számvevői tiszteletdíj à 80 kor. — — — — —	160.—	"
6.	Tanügyi bizottsági elnöki tiszteletdíj — — — — —	50.—	"
7.	Tanügyi bizottságnak — — — — —	300.—	"
8.	Közpénztárnoknak — — — — —	200.—	"
9.	Nyugdíjintézeti pénzkezelőnek — — — — —	300.—	"
10.	Esperesi iroda-átalány — — — — —	300.—	"
11.	Irodaátalány 4 aljegyzőnek — — — — —	40.—	"
12.	" számvevőszéknek — — — — —	30.—	"
13.	" 2 ügyésznek — — — — —	60.—	"
14.	" tanügyi biz. elnöknek — — — — —	10.—	"
15.	" közpénztárnoknak — — — — —	20.—	"
16.	" nyugdíjintézeti pénzkezelőnek — — — — —	20.—	"
17.	Gyűléstartás: kerületi közgyűlés — — — — —	620.—	"
18.	" egyh.-m. rendes — — — — —	384.—	"
19.	" egyh.-m. rendkívüli — — — — —	40.—	"
20.	" számvevőszéki — — — — —	40.—	"
21.	" közalaphizottsági — — — — —	40.—	"
22.	" nyugdíjbizottsági — — — — —	120.—	"
23.	Egyh.-m. ösztöndíj — — — — —	50.40	"
24.	Prot. Irod. Társasági tagdíj — — — — —	10.—	"
25.	Előre nem láthatók esperesi utalványozásra — — — — —	62.45	"

Összesen: 5496.85 kor.

F e d e z e t :

1.	13000 korona 5 %-os kamatja — — — — —	650.—	kor.
2.	Közigazgatási segély — — — — —	3000.—	"
3.	10 filléres járulékból — — — — —	1846.85	"

Összesen: 5496.85 kor.

Indokolás a szükségleteknél:

A 10. tsz. emelendő, mert az írógéphez való évi kellékek, — melyek az által, hogy a körlevelek minden egyházhoz megküldetnek, — ötszörös-, sőt hatszorosnál is többre szaporodtak az eddigi körlevél-rendszerénél, valamint az irodai szerek is megdrágultak.

13. tsz. Két ügyész lévén, legalább 30—30 K. indokolt az irodai kiadásokra.

17. tsz. A ker. közgyűlések most rendszeresen 2-szer tartatnak évenként. A tavaszi közgyűlésre esperesnek átalány 120 K. mivel 4 napot igényel legalább is; a küldötteknek 70—70 kor. miután csak egy tárgyaló napot tartoznak fenntölteni; eddig 60—60 koronát kaptak. Az őszi közgyűlésre esperesnek átalány: 160 kor. mivel 6—7 napot vesz igénybe, a felszentelési napot nem számítva; a küldötteknek 100—100 kor. mivel csak 3 napot tartoznak fenntölteni.

10. tsz. A számszék nyári gyűléstartása költségének emelését (10 kor.) a pótszámvevő bevonása indokolja.

S z a b á l y z a t

a más vallásfelekezetű, illetve kitért szülők gyermekei után behajtandó iskola-fenntartási költségek felszámítása tárgyában.

1. Az esetben, ha másfelekezetű, illetve kitért szülők gyermekeiket a mi felekezeti iskoláinkba kívánják járatni, az e tárgyban megalkotott rendszabály értelmében az 1868. évi XXXVIII. t.-c. 45. §-ában körülírt módon az iskola-fenntartás költségeihez aránylagosan hozzájárulni tartoznak, melyek úgy a személyi, mint a dologi kiadásokra kiterjednek. Megjegyeztetvén mégis, hogy a felvételt a tanterem nagysága és a ref. növendékek száma korlátozza, úgy, hogy a tanterem csekély térfogata vagy túlszufaltsága esetén más vallásfelekezetű növendékek nem vehetők fel az iskolába.

2. A személyi és dologi kiadások felszámításánál megjegyzendő, hogy az egyetemes adóalapból nyert segély folytán előállott iskolafenntartási teherkönnyítés csak a ref. vallásfelekezetű szülőkre terjed ki.

3. A személyi járandóság kiszámításának alapja a tanítói fizetésnek az a része, amely egyházi forrásból fedeztetik, levonva belőle az $\frac{1}{3}$ rész kántori járandóság összeget.

4. Dologi kiadás gyanánt felszámítandó:

a) az iskola és tanítói lakás évi tatarozása számadásilag kimutatott költség $\frac{2}{3}$ része.

b) A tanterem fűtésének, tisztogatásának költsége egész összegben.

c) Az 1908. évi XLVI. t.-c. 1. §. alapján szedhető 50 fill. beiratási díj

d) Tanszerekre rendszabály értelmében évenként felvett 8 K. s az 1907. évi XXVII. t.-c.-hez adott utasítás 15. §-a értelmében beszerzendő tanszerek árának esetleg törlesztési részlete.

e) Az iskola felügyeletből származott fuvar- és ellátás költsége egészben.

f. A tanító-testület évi gyűlésén megjelent tanító törvényszerű fuvarja és napidíja egészen, de csak az esetben, ha azokat az egyház s nem a község szolgáltatja ki.

Minden felsorolt járandóságok megállapítása a presbyteriumban történjék, minden egyes pont részletes megnevezése és értékelése mellett. Az esperes hivatalhoz — végrehajtás kérése esetén — e jegyzőkönyvi kivonat mindenkor beküldendő.

5. A személyi és dologi járulékok összege ahány %-át teszi a ref. hivek állami adójának, annyi % vethető ki a más vallású iskolás gyermekek szülei állami adója után, mely azonban két koronánál kevesebb nem lehet.

6. Az iskolafenntartási járulék az egyház pénztárát illeti, melyet a presbyterium által meghatározandó időben fizetnek az érdekelt szülők.

7. Ugyanazon szülők két vagy több, egy időben iskolánkba járó gyermeke után a járulék teljes összegében fizetendő.

8. Ha valamely törvény értelmében ref. vallásban nevelendő gyermek szüleinek egyike egyházi adót fizet, ha a másik kitért volna is, más gyermekekkel egyenlő elbánásban részesül. Ellenben ha az ilyen gyermekek szülei mindketten kitértnek volna, más felekezetnek gyermeke gyanánt tekintendő.

VI. Függelék a 36. sz. határozat 8. pontjához.

S z a b á l y z a t

a felsőbaranyai ref. egyházmegyei körfelügyelők és tanügyi bizottság működéséről.

I. Körfelügyelők.

1. Iskolai felügyelet céljából az egyházmegye öt körre oszlik:

a) **Siklósvidéki kör:** Belvárd, Beremend, Bisse, Egyházasharaszti, Gordisa, Gyüd, Kistótfalu, Kisharsány, Matty, Nagyarsány, Nagytótfalu, Old, Peterd, Siklós és Siklósnagyfalu egyházakkal.

b) **Böközi kör:** Csarnóta, Diósvizsló, Drávacsehi, Drávacsepely, Drávapalkonya, Drávaszabolcs, Drávaszerdahely, Garé, Harkány, Ipacsfa, Kovács-hida, Márfa, Rádfalva, Szava, Terehegy, Túrony egyházakkal.

c) **Ormányvidéki kör:** Adorjás, Baranyahidvég, Cún, Drávapiski, Hircs, Kemse, Kémes, Kisszentmárton, Kórós, Lúzsok, Nagycsány, Piskó, Sámod, Szaporca, Tésenfa, Vajszló, Vejti, Zaláta egyházakkal.

d) **Okorvidéki kör:** Besence, Bogdása, Cinderybogád, Drávafok, Drávaiványi, Kákics, Kiscsány, Marócsa, Markóc, Magyarmecske, Okorág, Oszró, Páprád, Rónádfa, Sellye, Sósvertike egyházakkal.

e) **Szigetvidéki kör:** Becefa, Botyka, Dencsháza, Katádfa, Kispeterd, Nagypeterd, Nagyváty, Kacsóta, Nyugotszenterzsébet, Rózsafa egyházakkal.

2. Az e.-megyei közgyűlés mindegyik kör részére egy lelkészi és tanítói iskolalátogatót választ, akik egyenlő hatáskörrel bírnak. Tisztségüket a körfelügyelők legalább 5 évig tartoznak viselni. Az időközi választás mindenkor az előd megbízatásának időtartamára szól.

3. A körfelügyelők teendői:

a) Megvizsgálják évenként legalább egyszer a körükhöz tartozó egyházak iskoláit, mely alkalommal kiterjesztik figyelmüket az iskoláztatásra, az iskola külső életére, nevezetesen az iskola külső elhelyezésére, épületére, helyiségeire, a tanítás eszközeire, az egész felszerelésre, az oktatás állapotára, módjára, eredményére, a fegyelem gyakorlására, a tanítók működésére.

b) Átveszik az egyházkerületileg megállapított s a helybeli iskolai hatóságtól előre összeállított statisztikai kimutatást, melynek helyességéről meggyőződést szereznek s az esetleg szükséges javításokat eszközlik.

c) A szükséghez képest iskolalátogatási jegyzőkönyvet vesznek fel, melyben a következő kérdésekre terjed ki figyelmük:

1. Az iskoláztatási nyomtatványokat a politikai község rendelkezésére bocsátja-e az iskolának? 2. Ha feltűnő nagy a mulasztók száma, mi volt a mulasztás oka, s történt-e intézkedés a baj orvoslása felől? Hogyan? 3. Nyil-

vántartatnak-e a magántanulók s a tanév végével tesznek-e nyilvános vizsgálatot? 4. Minő az épület környezete, közegészség, közbiztonság és közérkölciség szempontjából? 5. Van-e a tantermeknek elegendő és tiszta levegője, világossága? 6. Elég tágas-e a tanhelyiség a tanulók számához képest? 7. Milyen a fűtés, takarítás, kik végzik? 8. Van-e jóvizű kut az udvaron, vagy honnan történik a gyermekek vízzel való ellátása? 9. Az árnyékszékek alkalmasak, tiszták és jó karban vannak-e, dezinficiáltatnak-e? 10. Udvar, tantermek tisztán tartatnak-e? 11. Célszerűek és jó karban vannak-e az iskolai bútorok, különösen célszerűek-e a padok a növendékek életkorához, nagyságához mérve? 12. Megvannak-e az oktatáshoz szükséges taneszközök? 13. A hiányzó taneszközök beszerzésére megtörtént-e az intézkedés? 14. A növendékek az iskolaszék útján ellátatnak-e szükséges tankönyvekkel, író-és rajzeszközökkel? 15. Alkalmazkodik-e a tanítás az egyházkerületi tantervhez? 16. Terv- és tanmenetszerű-e a tanítás? 17. Megvan-e az egyes tantárgyak terjedelmét tekintve az összes tanításban az arányosság és összhang? 18. A lefolyt idő és zett tananyag arányban állanak-e? 19. Van-e kellő gond fordítva a vallás, erkölcsi és hazafias érzület fejlesztésére, milyen iskolai ünnepélyek tartattak? 20. Vallásos, hazafias tárgyú költemények, énekek és dalok taníttatnak-e? 21. Megvan-e a teljes biblia az iskolában, s abból a növendékek olvasnak-e rendszeresen, van-e jártasságuk az egyes könyvek kikeresésében? 22. Ápolja-e az iskola a rend, pontosság és munkásság szeretetét s a növendékek értelmi és szellemi képezése mellett gondol-e a külső megjelenésre, illedelmes magaviseletre, hanghordozásra, a tájszólások és hibás nyelvtani beszéd mód javítására, az öltözet, kézikönyvek és írásbeli dolgozatok tisztántartására? 23. Az egyházkerület által engedélyezett tankönyvek használatnak-e? 24. Van-e tanítói szakkönyvtár s az ifjúsági és tanítói könyvtár megvizsgáltatván, rendben találtatott-e? 25. Az iskolai tanszerekről, taneszközökről készített leltár bemutatott-e? 26. A tanító tanítói hivatalán kívül visel-e más fizetési tisztséget s ez be van-e jelentve az egyházmegyén? 27. A tanító használja-e a tan- és szemléltetési eszközöket? 28. Készített-e tananyag-beosztást s ez jóváhagyást nyert-e a körfelügyelők részéről? 29. Vezet-e haladási naplót s a többi előírt iskolai naplókat, ideértve az értesítőkönyvecskéket is? 30. Van-e iskolaszékileg láttamozott órarend s meglátogatja-e az iskolaszéki elnök havonként az iskolát?

d) A körfelügyelők a helyi lelkész jelenlétében teljesített vizsgálatról — ha szükséges — jegyzőkönyvet véve, az összegyűjtött statisztikai adatokkal együtt adta a t. ü. b. elnökéhez minden évben június 10-ig beterjesztik.

4. A t. ü. b. elnökének joga van az iskolák, különösen pedig a körfelügyelők iskoláját meglátogatni.

II. Tanügyi bizottság.

1. Az e.-megyei t. ü. b. tagjainak számát az e.-megyei közgyűlés 11-ben állapítja meg, úgymint: elnök, 5 körlelkész, 5 körtanító.

2. A bizottság elnökét és tagjait a közgyűlés 5 évi időtartamra választja.

3. A t. ü. bizottságot annak elnöke évenként legalább egyszer és pedig oly időben hívja össze, hogy annak jegyzőkönyvbe foglalt javaslatai s jelentései az egyházmegye rendes közgyűlésén tárgyalás alá kerülhessenek.

4. A t. ü. b. tagjai a t. ü. b. üléséről csak indokolt s elnökhöz a gyűlés napjáig beküldött jelentés mellett maradhatnak távol.

5. Az egyházmegyei t. ü. b. gyűlésének főbb teendői: a) tárgyalja az esperesi, elnöki, körfelügyelői jelentéseket és statisztikai kimutatást; b) tárgyalja az e.-megyei közgyűlés vagy esperes által áttett tanügyi kérdéseket s ezekre vonatkozó véleményét az e.-megyei közgyűléshez terjeszti; c) elkészíti vagy felülvizsgálja a tanterveket, fegyelmi és rendtartási szabályokat; d) ellenőrzi az egyházhatósági tanügyi határozatok végrehajtását.

6. A tárgysorozatot az elnök állítja össze, felvévén 1. Az évenként előforduló tárgyakat; 2. a különböző egyházhatósági javaslatokat, a véleményezést igénylő s a bizottsághoz utalt határozatokat; 3. a bizottság tagjai által esetleg önállóan benyújtott indítványokat.

7. A tanácskozás tárgyait az elnök ismerteti s azokhoz javaslatokat ad. Ezekkel a teendőkkel az elnök a bizottság tagjait megbizhatja, kik azt elfogadni és a kitűzött határidőre teljesíteni tartoznak.

8. A bizottsági gyűlésnek jegyzőkönyvvezetőjét esetről-esetre az elnök kéri fel a bizottság jelenlevő tagjai közül.

9. A bizottság tagjai tanácskozási, indítványozási és szavazati joggal bírnak. A határozatok szótöbbséggel hozatnak. Érvényes határozatok hozatalára a tagok $\frac{1}{4}$ részének jelenléte szükséges. — Szavazatok egyenlősége esetében az elnök dönt. Kiváratra a kisebbség javaslata is az e.-megyei közgyűléshez terjesztendő.

10. A t. ü. b. határozatai az egyházi felsőbb hatóságok jóváhagyása után lépnek életbe.

VII. Függelék a 37. sz. határozathoz.

A felsőbaranyai ref. egyházmegyei lelkészi gyámpénztárból
az 1914. évben segélyezett özvegyek és árvák.

Sorszám	A segélyezett neve	Segélypénze		J e g y z e t
		K	f	
I) 1896. év előttiak:				
1	Baksay Lászlóné	150	40	Meghalt 1914. december hóban.
2	Berky Józsefné	240	—	
3	Békásy Antalné	50	40	
4	Dömötör Lajosné	50	40	
5	Hamar Pálné	50	40	
6	Hubay Lászlóné. . . .	50	40	
7	Kovács Pálné	50	40	
8	Német Jánosné	50	40	
9	Paksy Gedeonné	240	—	
10	Svarkay Lajosné	240	—	
II) 1896. év utániak:				
11	Ambrus Józsefné	410	—	Meghalt 1914. október 3-án.
12	Baditz Györgyné	410	—	
13	Beregszászy Gásztávné .	410	—	
14	Czucz Lajosné	410	—	
15	Fábián Mihályné	410	—	
16	Iványos Sománé	410	—	
17	Kovács Antalné	410	—	
18	Kovács Sándorné	410	—	
19a	Máthé Balázsné	205	—	
19b	Máthé Janka	205	—	
20	Mészáros Istvánné	410	—	
21	Nagy Bertalanné	410	—	
22	Szabó Józsefné	205	—	
23	Zeke Lajosné	410	—	
24	V. Molnár Istvánné . . .	410	—	
25	Szarka Józsefné	50	40	
26	Horváth József	150	42	
Összesen :				6908 62

TÁRGYMUTATÓ.

I. Közgyűlési jegyzőkönyv.

Jegyzőkönyvi szám.	Lapszám.
1. A közgyűlés megnyitása. — Szabó.	6
2. A képviselők igazolása. — Szabó.	6
3. A jegyzőkönyv vezetésére vonatkozó intézkedés. — Szabó.	6
4. Jegyzőkönyvhitelesítők kiküldése. — Szabó.	6
5. A szavazatbontó-bizottság jegyzőkönyve. — Bocsor.	6
6. A megválasztott tisztségviselők eskütétele. — Bocsor.	7
7. Szavazatszedő-bizottság választása. — Nyáry.	7
8. A múlt gyűlésről elmaradt tagok igazolása. — Bocsor.	8
9. A jelen gyűlésről elmaradt tagok igazolása. — Bocsor.	8
10. Esperesi jelentés. — Szabó.	8

Az erre vonatkozólag hozott határozatok:

a) Részvét a Dr. Baksay Sándor elhunytá felett. — Szabó.	26
b) Elismerés a háboru élő és elhunyt hőseivel szemben. — Szabó.	27
c) A hadbavonult lelkészek helyettesítésének díjazása. — Szabó.	27
d) A hadbavonult tanítók helyettesítése. — Szabó.	27
e) Elismerés a ref. egyháztagok áldozatkészsége fölött. — Szabó.	28
f) Köszönet az államsegélyek folyósításáért — Szabó.	28
g) Varga Nagy István üdvözlése. — Szabó.	28
h) Részvét az e. m. lelkészek és tanítók halála fölött. — Szabó.	28
i) Az új lelkész és tanítók üdvözlése. — Szabó.	29
j) Köszönet a „Betűsoros Tárgymutató“ elkészítéseért. — Szabó.	29
k) A „Betűsoros Tárgymutató“ költségeinek fedezése. — Szabó.	29
l) Esperesi intézkedések jóváhagyása anyagi ügyekben. — Szabó.	29
m) A rokkant katonák részére történt gyűjtésről — Szabó.	29
n) Köszönet az egyházi célokra adakozóknak. — Szabó.	29
11. A tárgysorozat megállapítása. — Szabó.	29
12. Hátralékjegyzék. — Szabó.	29
13. Ifj. Morvay Ferenc lemondása a világi aljegyzőségről. — Szabó.	33
14. Barsi Miklós lemondása a tanácsbíróság- és missz. biz. tagságról. — Szabó.	34
15. Id. Morvay Ferenc lemondása a tanácsbíróságról, építkezési bizottsági tagságról és a tűzkárbiztosítás kezeléséről. — Szabó.	34

16. Tűzkárbiztosítási kezelő választása. — <i>Bocsor.</i> — — — — —	36
17. A nyugdíjazott lelkészek földjövödelmének megosztása. — <i>Nyáry</i> —	37
18. Kis Zoltán búcsulevele. — <i>Szabó.</i> — — — — —	37
19. Két tanácsbírói állásra a szavazás elrendelése. — <i>Nyáry</i> — — —	37
20. Indítvány szavazó-lapok nyomtatása iránt. — <i>Szabó.</i> — — —	37
21. Javaslat h.- és segédlelkészek kirendelése tárgyában. — <i>Szabó.</i> —	37
22. A botykai lelkészválasztás megerősítése. — <i>Szabó.</i> — — — —	38
23. Tanítóválasztások megerősítése. — <i>Szabó.</i> — — — — —	38
24. A nyugdíjellenző bizottság jegyzőkönyve. — <i>Nyáry.</i> — — —	39
25. A közalap-bizottság jegyzőkönyve. — <i>Nyáry.</i> — — — — —	39
26. Segélykérvények. — <i>Nyáry.</i> — — — — —	39
27. Segélykérvényi bizottság választása. — <i>Nyáry.</i> — — — — —	40
28. Egyházkerületi képviselők választása. — <i>Szabó.</i> — — — — —	40
29. Az egyházmegyei ösztöndíjak odaitélése. — <i>Nyáry.</i> — — — —	41
30. A pécsi nem ref. iskolába járó ref. növendékek vallástani vizsgájáról szóló jegyzőkönyv. — <i>Bocsor.</i> — — — — —	41
31. A pécsi ref. honvéd-hadapródok vallástani vizsgájáról szóló jegyzőkönyv. — <i>Bocsor.</i> — — — — —	42
32. A siklói polg. isk. ref. növendékek vallástani vizsgájáról szóló jegyzőkönyv. — <i>Bocsor.</i> — — — — —	42
33. A missziói bizottság jegyzőkönyve. — <i>Nyáry.</i> — — — — —	43
34. Elnök-változás. — <i>Nyáry.</i> — — — — —	47
35. A számvevőszék jelentése. — <i>Bocsor.</i> — — — — —	47
36. A tanügyi bizottság jelentése. — <i>Bocsor.</i> — — — — —	54
37. A lelkészi gyámintézet jegyzőkönyve. — <i>Nyáry.</i> — — — — —	59
38. Ügyészi jelentés a Sólyom András-féle hagyatékáról. — <i>Bocsor.</i> —	59
39. Elnök-változás. — <i>Nyáry.</i> — — — — —	59
40. belsősomogyi egyházmegye átirata. — <i>Szabó.</i> — — — — —	59
41. Molnár János indítványa. — <i>Szabó</i> — — — — —	60
42. A pécsi egyház ingatlanvéte. — <i>Bocsor.</i> — — — — —	60
43. A tésefai egyház rendkívüli adókimetése. — <i>Nyáry.</i> — — — —	60
44. A belvárdi egyház rendkívüli adókimetése. — <i>Nyáry.</i> — — — —	61
45. A tésefai egyházfenntartási-alap létesítése. — <i>Bocsor.</i> — — — —	61
46. A lúzsoki egyház kérvénye. — <i>Szabó.</i> — — — — —	61
47. A pécsi egyházközségi bíróság választásának bejelentése. — <i>Szabó.</i>	62
48. A túronyi egyház építkezési ügye. — <i>Bocsor.</i> — — — — —	62
49. Építkezési bizottsági tagok választása. — <i>Nyáry.</i> — — — — —	63
50. A bissei egyház ingatlan-eladási ügye. — <i>Bocsor.</i> — — — — —	63
51. A rónádfai egyház ingatlan-vételi ügye. — <i>Dr. Fejes.</i> — — — —	64

52. A kisharsányi egyház rendkívüli adókimutatása. — Nyáry. — — —	64
53. A tanítóképzőiskola választásának elrendelése. — Bocsor. — — —	64
54. Az okorág-monosokori egyház segélykérése. — Szabó. — — —	65
55. A közgyűlés bezárása. — Nyáry. — — — — — — —	65

II. Birósági ülési jegyzőkönyv.

1. Az időszaki tanács megalakulása. — Dr. Fejes. — — — —	66
--	----

A) Fegyelmi bírósági ügyek:

2. Berényi István volt siklósi h.-lelkész ellen hivatalból. — Dr. Fejes	66
3. A drávaiványi-i presbyterium ellen hivatalból. — Dr. Fejes. — —	68

B) Közigazgatási bírósági ügyek:

4. Makay Márton keresete a bissei egyház ellen. — Dr. Fejes. — —	69
5. Sziládi István keresete a katódfai egyház ellen. — Dr. Fejes. — —	69
6. Fekete Sándor keresete a c.-bogádi egyház ellen. — Bocsor. — —	70

III. Függelék:

I. Kimutatás a rokkant katonák javára eszközölt gyűjtésről — — —	71
II. Kimutatás a szórványokban szervezendő vallástanítás ügyében —	73
III. Magtári számadás-minta — — — — — — — — —	76
IV. Egyházmegyei költségvetés — — — — — — — — —	77
V. Szabályzat a más vallásu tankötelesek után fizetendő iskolafenntartási költségről — — — — — — — — —	78
VI. Szabályzat a körfelügyelők és tanügy biz. működéséről. — — —	79
VII. Kimutatás az 1914. évben segélyezett özvegyekről és árvákról —	82

Ezen jegyzőkönyvet az őrizetem alatt levő hitelesített kéziratokkal szóról-szóra megegyezően, ebben a 85 oldalra terjedő füzetben a felsőbaranyai ref. egyházmegye közgyűlésének megbízásából 180 példányban kiadtam.

Nagyharsány, 1915. szeptember 12.

Szabó Károly

lelkészi főjegyző.

